

Susekta Didelis Suokalbis Užimti Kauną

Teatre žuvo 120 žmonių Komunistai Sukėlė Riaušes Vokietijoje

SUSEKTA SUOKALBIS

UŽIMTI KAUNĄ.

Berlynas. — "Tageblatts" korespondentas iš Kau- no praneša, kad Lietuvos parubėžio sargyba susekė didelį suokalbį užimti Kau- ną. Arestavus Lenkijos ge- neralio štabo oficerą pa- tirta, kad iš Lietuvos pabė- gęs Plečkaitis gauna dide- les sumas pinigų del vėdi- mo suokalbio. Jis turėjęs pasitarimą su Pilsudskiu ir Lenkijos generaliu štabu. Suokalbis, tai yra puolimas Lietuvos ir užėmimas Kau- no, turėjęs įvykti lapkričio mėnesį.

Nuo Red. — Žinoma, len- kai šitas žinias pasiskubino užginčyti, sakdami, kad tai esąs tik Kauno prasi- manymas. Bet kas gi len- kams gali tikėti? Kokiais tikslais jie Plečkaitį ir jo "armiją" šeria ir palaiko? Beabejojama, jie rengia koki- nors biauų dalyką Lietu- vai iškirsti. Ir, nereikia abejojti, kad žinios apie suokalbį gali turėti daug pamato.

TEATRE ŽUVO 120 ŽMONIŲ.

Madrid, Ispanija. — Rug- sėjo 24 d. šio miesto didžiū- liame teatre, laike persta- tymo, kilo gaisras. Teatras buvo kimštai prisigrūdęs žmonėmis. Buvo daug vai- kių ir moterų. Einant aud- ros scenai ir darant dirbti- nus žaibus, kilo gaisras. Nors bandyta gaisrą stai- giai užgesinti, bet nepavy- ko. Gaisras pradėjo plėsi- tis. Publikoje kilo didelė panika. Žmonės pradėjo grūsties laukan. Gaisre ir kamšty žuvo 120 žmonių. Apie 350 sužeistų. Didžiū- ma buvo kulkiniai, kuriuos besigrūdantieji sutrypė. Buvo labai liudnių ir šiur- pi teikiančių scenų. Teat- ras buvo vienas didžiausių Madride; jame tilpo 4,000 asmenų.

KOMUNISTAI SUKĖ- RĖ RIAUŠES VO- KIETIJOJE.

Berlynas, rugs. 30. — Hamburge ir Berlyne įvy- ko gana smarkių susikirti- mų tarpe Vokietijos rau- donųjų ir jų politinių prie- šų. Riaušės kilo laike rin- kimų. Komunistai balsavi- muose norėjo diktatoriškai ir neduoti balsuoti tiems balsuotojams, kurie nebuvo tikri leninistai. Čia įsikio- ir ultra-rezoliucinės frank- cijos Voelkisch nariai, kn- rie užėmė pirmenybę. Ki- lo susirėmimas, kuriame naudota akmenys, peiliai, lazdos ir kiti mušimosi į- ragai. Vienas žmogus už- mušta, penkiolika sunkiai ir apie du šimtai lengviai sužeista. Tokio didelio su- sirėmimo Hamburgas dar nėra matęs. Kova ėjo apie valandą laiko, kol policijai pavyko nuraminti.

Berlyne ta pati Voelk- isch partija buvo suplana- vusi didelę demonstraciją, kuri turėjo įvykti Sport Palace. Kuomet minimos paprtijos nariai ėjo į salę, komunistai juos užpuolė ir kilo susirėmimas, kuris policijai pavyko tuojau nu- raminti. Apie 42 ypatos sužeista.

BADAUJANTI CHI- NIEČIAI PARDAVI- NĖJA DUKTERIS.

Šanchajus. — Šantungo provincijoje siaučia toks didelis badas, kad kiniečiai pardavinėja savo dukteris. Pranešimai sako, kad žmo- nės badauja 5,000 ketvirtai- nių mylių plote. Už 200 do- lerių, esą, galima nupirkti gražių chiničių. Žmonės ten maitinasi daugiausia žolėmis ir šaknimis. Žiemai užėjus, padėtis kur kas la- biausiai pablogės.

UŽ MUNŠAINĄ — AM- ŽINAS KALĖJIMAS.

Jackson, Mich. — Michi- gano valstijos kalėjime ta- po iki gyvos galvos pasod- dintas Alonzo Noyes, 53 metų amžiaus ukininkas. Tokiai bausmei jis teismo pasmerkta už tai, kad pas- jį farroje rado penkis gal- lionus namie darytos degti- nės. Šiame kalėjime sėdi dar vienas pilietis, kuris taip gi už panašų prasikal- timą amžinai kalėjiman pasmerkta. Juo yra Fred. Palm.

KAIZERININKAI NO- RI KAIZERIO.

Berlynas. — Rugšėjo 27 d. vokiečių monarchistai, kaizerio Viliaus sekėjai, čia turėjo milžinišką susi- rinkimą, kuriame dalyvavo apie 15,000 asmenų. Kalbė- tojai reikalavo, kad Vokie- tijoj būtų atsteigta monar- chija su kaizeriu soste. Šiame susirinkime dalyva- vo ir kaizerio sunus Vil- helmas. Kalbėtojams susi- rinkusieji grausmingai plo- mavo.

NEDUODA MOTERIMS BALSO TEISĖS.

Berlynas, Šveicarija. — Šveicarijos feministai buvo įteikę konfederacijos tary- bai prašymą suteikti mote- rims balsavimo teises. Ta- ryba jų prašymą atmetė.

SUARESTAVO 23 PO- LICISTUS UŽ KYSIUS.

Philadelphia, Pa. — Čia eina gana įdomus vėjus ant policijos, kuri įtariama dalyvavime konspiracijoje svaiginamų gėrimų parda- vinėjime. Pastaruoju laiku čia suareštuota net 23 po- licijos tarnautojai del kon- spiracijos su svaigalų šmu- gelininkais, del papirkimų ir kyšių lupimo. Suareš- tuoti yra vienas policijos kapitonas, septyni seržan- tai, vienas distrikto detek- tyvas, du rotužės detekty- vai ir dvylika eilinių poli- cainų. Tikimasi dar ir daugiau šioje konspiracio- je dalyvavusių policininkų sučiupti.

CHINIJOS GAISRE SUDEGĖ 2,000 NAMŲ.

Šanchajus. — Rugšėjo 27 d. Hankowe įvyko milžiniš- kas gaisras. Svarbiausiose miesto gatvėse sudegė 2- 000 biznio ir gyvenamų na- mų. Apie 7,000 žmonių li- ko be pastogės. Žuvo apie 7 žmonės ir daug nukentė- jo.

MIŽINIŠKAS ERO- PLANAS.

Berlynas. — Junkerio eroplanų kompanija stato didžiausį pasauly eroplaną. Jis nuo vieno sparno galo iki antro bus 157.73 pėdų ilgio, o nuo nosies iki uo- degos — 76.45 pėdų ilgio. Jis bus aprūpintas ketu- riais motorais ir galės pa- nešti 50 keleivių.

DUONKEPIAI NUO- DIJA ŽMONES.

Ryga. — Maskvoje pasi- reikė ypatinga liga — žmonės pradėjo sirgti pil- vu. Žmonės pradėjus skų- ties, laikraštis "Biednota" pasiuntė savo žmones tyri- nėti. Susekta, kad duonke- pyklos pardavinėja duoną iš sėlinių ir chemikalų. Su- sekta net ir tai, kad duon- kepyklos pradėję į duoną dėti ne tik sėlinas ir chemi- kalus, bet ir gipsą, kas duo- nai suteikdavo svarumą, nepaisant to, kad žmonių pilvai nukentė. Dabar val- džia dės pastangų, kad pri- vatiškas duonkepyklas su- valdžius.

ZEPELINAS TUOJAUS SKRIS AMERIKON.

Berlynas. — Po visų iš- bandymų, pasirodo, kad di- džiuolis orlaivis "Graf Ze- pelin" jau pilnai prisiren- gęs ilgai kelionei. Ameri- kon jis, manoma, skris spa- lio 5 dieną. Kadangi kelio- nės ims tik apie porą dienų, tai Ameriką galės pasiekti apie spalio 7 dieną.

TAIKOS KLAUSIMAS ATIDEDAMA.

Geneva. — Tautų Sąjun- gos seimelis aiškiai parodė nenorą šiemet kalbėti apie nusiginklavimą. Šitai nu- tarė atidėti kitų metų po- sėdžiams.

NAUJAS MEKSIKOS PREZIDENTAS.

Meksiko Miestas. — Rug- sėjo 25 d. bendrojo senato ir atstovų buto sesijoje provi- ziniu Meksikos prezidentu išrinktas Emilio Portes Gil, dabartinis vidaus rei- kalų ministeris. Jis išrink- tas 277 balsais. Prieš ne- balsavo nė vienas. Prezi- dento vietą jis užims atei- nančio gruodžio pirmą die- ną. Visuotinus konstituci- nius prezidento rinkimus kongresas nustatys laikyti 1929 metais.

SURADO MILŽINIŠKO GYVUMO LIEKANAS.

Senovės palaikų Central. Azijoje tyrėjas Roy Chap- man Andrews rado pėda- kus, kad čia primityviai žmonės gyvenę 150,000 metų atgal. Jis taip gi tvirtina, kad mokslui dar nežinomi

milžinai-gyvunai čia gyvenę 6,000,000 metų atgal. Gobi tyruose surasta liekanos gy- vumo, kurio vienas dan- tis buvęs apie sep- tynių colių pločio. Spė- jant pagal minimo gyvuno griobus, jis turėjęs svėrti apie dvidešimt tonų (40, 000 svarų).

SUĖMĖ 29 TARIAMUS ŠNIPUS.

Varšava. — Lvoje lenkų policija susekė šnipų orga- nizaciją ir suėmė jos 29 narius. Įtariama, kad šios organizacijos tikslu yra šnipinėti svetimos valsty- bės naudai. Organizacijos pirmininku esąs sovietų karininkas Zielinskis. Or- ganizacijos centras buvęs grafo Ledochovskio dvare, kuris randasi Rusijos-Len- kijos rubežiuje.

Iš Lietuvos

ŽURNALISTAMS NUOLAIDOS.

Tenka patirti, kad susi- seekimo ministerija ruošia- si vėl keisti geležkelių tari- fą. Naujame tarife tarp kito ko busią padaryta di- lesnė nuolaida, būtent: per- kant bilietį į abu galu kar- tu, reikės mokėti už bilietį pilnai į ten, o grįžti veltui, arba kitaip sakant bus pa- daryta nuolaida 50 procen- tų. Užsienių žurnalistams duoti tokias nuolaidas, ko- kias jie gauna kitose val- stybėse.

16,000,000 KELEIVIŲ.

Lietuvos geležkeliai nuo 1925 m. iki šių metų dabar pervežta keleivių 16,266- 668. Vien šiais metais jau pervežta 3,000,000.

62,000,000 LITŲ UŽ GE- LEŽKELIŲ BI- LIETUS.

Už pervežimą keleivių Lietuvos geležkeliais nuo 1925 m. iki šiol už parduo- tus bilietus gauta 62,822- 127,30 lit. Vien šiais me- tais už geležkelių bilietus gauta 12,000,000 lit.

RUDUI BAUSMĖ PATVIRTINO.

Vyr. tribunale buvo svar- stoma buv. Klaipėdos sto- ties viršininko Vlado Rudo byla, kuris viršininkauda- mas yra padaręs milijoni- nius valstybei nuostolius. Teismas jį buvo nubaudęs 2 metais kalėjimo. Vyr. tri- bunalas bausmę patvirtino. Rudas jau baigia bausmę atlikti ir netrukus bus pa- leistas iš kalėjimo.

VILNIAUS LIETUVIAI PROTESTUOJA DEL MOKYKLŲ UŽDA- RYMO.

Laikinas Vilniaus lie- tuvių komitetas pasiuntė Tautų Sąjungos sekreto- riui telegramą, kuria pro- testuojama prieš uždarymą lenkų 1927 m. lietuvių mo- kytojų seminarijos.

VIENAS AUTOMOBILIUS 1,700 ŽMONIŲ.

Dabar visame pasauly skaitoma virš 29 milijonų naudojamų automobilių. Jų 25 milijonai lengvosios ma- šinos. Visų automobilių 78 procentai yra vartojami Amerikoje, nes tenai penkiems asmenims tenka vienas automobilis. Kitaip sakant kiekviena šeima tu- ri automobilį. Lietuvoje vienas automobilis tenka 1,700 gyventojų. Bet tas nepasiekia amžinai. Juk bu- vo laikai kada Lietuvoje nebuvo nė vieno automobi- lio. Dabar automobiliams plėstis tiek tiek truko vi- sokios didelės rinklivos ir mokesniai už jų eksploata- ciją. Jau dabar sumokamas per metus kai kurių auto- mobilių mokesnis sudaro apie 20 procentų jo vertės. Girdėti, kad norima dar pakelti automobiliams mo- kesnis. Automobilius pas- mus jau pradeda būti ne luxus, bet kasdienės susie- kimo priemonė ir kaipo to- kia nereikėtų apdėti dide- liais mokesniais.

GRANATOS KAPSULĖ SUZEIDĖ PENKIS VAIKUS.

Ties Kauno 1-o forto ko- ridory vaikai bežaizdami rado granatos kapsulę ir pradėjo ją daužyti akmeni- mis. Sprogusi kapsulė su- zeidė penkis vaikus. Vienas vaikas sužeistas sunkiai.

NAUJAS LAIKRAŠTIS.

Žiežmariai (Trakų ap- skričio). Šiais metais pa- sirodys Žiežmaruose nau- jas laikraštis "Rytų Lietu- va". Jo tikslas šviesti tamsiasias, už kitus Lie- tuvos kraštus, rytines jo da- lis. Manoma, kad didelis laikraščio egzempliorių skaičius aplankys ir oku- puotų dalių lietuvių. Tokį gražų sumanymą turėtų paremti ir mūsų vyriausy- bė. V—sas.

Sirvydo Atsisveikinimas su "Tėvynės" Štabu ir Skaitytojais

Už keleto dienų — spalio 6 d., laivu "Estonia", prie "Vie- nybės" Rudeninės Ekskursijos man su mano žmona tenka ap- leisti šį kraštą, kuriame teko išgyventi 26 metus, o man as- meniškai sukako 25 metai kaip parėjau prie "Vienybės" Lie- tuvinkų" už redaktorių. Iš- vykstante Lietuvon ir kažin, be, a kada teks vėl pasimatyti, — žinoma, kiti ekskursantai grįš ir rasit dar pasidvigubin- dami...

Ekskursijų šiemet lietuvių daug turėjo. "Vienybės" ši trečioji šį metų ekskursija tuo pasižymi, kad pats redaktorius save išgabena Lietuvon ir ne- bketina atgal atsišgabenti. Ta- proga ir atsiranda šis keletas žodžių "Tėvynėje".

25 metai — tai lengvai iš- tariamas žodelis. Bet jis del- manęs slepia savy daug praė- jusių brangių atminimų. At- minimai tie brangūs delto, kad, teko dirbti lietuvių labai i- temptą darbą visokiose pavi- daluose ir su didžiausia dau- gyve žmonių, kurių vieni dar gyvi, kiti jau mirę, treti Lie- tuvon pastaruoju dešimmečiu iškeliavę, ketviti — nuo Lie- tuvių gyvenimo pasitraukę, penkti — į kitokias gyvenimo atklones nukritę, ir tt. Pri- minus šimtus karštų lietuvių- bės darbuotojų, šiandien tarpe- tikrų lietuvių tėvynainių jau nebesirandančių, darosi iškil- mingai graudu. Užtai vėl ma- tant dar visą eilę stiprių lie- tuvių veteranų, su kuriais teko tautai dirbti per šimtme- čio ketviti, ir dar šiandien aržuolo stiprumu stovinčių, — jiems čionai per viešingą "Tėvynę" reikiama padėkos žodis už per tiek daug metų iš- turėtą man asmenišką ir "Vie- nybės" laikraščio draugingu- mą.

Tėvynės" Štabas, visais laikais, visais esant redakto- riais, visais ofisais iki dabar- tiųjų, visuomet buvo nuošir- dus "Vienybės" ir mano drau- gai. Nežiurint, kaip nesisten- gėsiu šiuokšležiavai nuo Ten Eyck St. ir So. Halsted St. šiuos du stambiausius Amerikos lietuvių

laikraščius Maskvos naudai su- piudyti, — jų nesupiudė.

KUR RADO ŽVALGYBI- NINKAI SAU LIZDĄ.

Berods, 1923 met. įsistei- gė Alytuje Smulkaus Kre- dito Bankas ir Žemės ūkio Draugija. Iš pradžių šioms įstaigoms vadovavo Kazys Seilius, bet darbui padide- jus buvo priimtas antras darbininkas Vytautas Misiu- nas, kuris tuo metu buvo ką- tik išvytas iš žvalgybos. Dviems darbininkams pa- dirbėjus pasirodė banke ir draugijoje didelis truku- mas pinigų. Bet V. Misiu- nas suspėjo kaltę suvesti K. Seiliui ir pastarąjį, š. m. pradžioje, teismas nu- tamsiasias, už kitus Lie- tuvos kraštus, rytines jo da- lis. Manoma, kad didelis laikraščio egzempliorių skaičius aplankys ir oku- puotų dalių lietuvių. Tokį gražų sumanymą turėtų paremti ir mūsų vyriausy- bė. V—sas.

laikraščiu Maskvos naudai su- piudyti, — jų nesupiudė.

SLA. Pildomojoje Taryboje veteranai nuo seniausių laikų, kuomet man teko dar rėdyti "Vienybės Lietuvinkų" esan- čią šios organizacijos organu (kai "Tėvynės" dar nebuvo), buvo nuoširdžiausiai lietuvių- bės darbuotojai. Tokie var- dais, kaip: Tarailos, Kazakevi- čiaus, Paukščio, Astramsko, Skritulsko, Žemantausko, Po- vilaikos, Gegužio, Jurgelutės, Šliupo, Klimo ir kit. Žiba Ame- rikos lietuvių istorijoje, kaip lietuvių budavotojų ir tai su pagelba "Vienybės" talkos, per SLA. Tas sudaro mūsų gyve- nimą didelę, tik šiandien dar neįkainuotą istoriją. Jiems ir daugeliui čionai neišvardinti, — nes jų skaičius yra legio- nas! — "Vienybės" ir jos idė- jų draugų tariau Didelį Ačiū už bendrą lietuvių darbą ir atsiprašau, jei ką kada užga- vau.

Gerb. Vaitaičiui ir Bajorui, esantiems dabar garbingama "Tėvynės" Štabe, ačiuoju už visuomet man duotą talką vi- suomenės darbe ir linkių iš- tvermingai stovėti sargyboje SLA. ir lietuvių tautos reika- lų.

Visiems SLA. nariams, ku- rie mane asmeniškai pažįsta ar bent kurie taip pat gerbia lie- tuvių idėją, kaip aš, šiuomi- taipgi reikiu nuoširdaus atsi- sveikinimo žodi. Net ir tuos, kurie del politiško nesusiprati- mų, teikdavosi mane asmeni-škai per kitus (ne tautiškus) laikraščius pakeiksnoti, mel- džiu tam tikslui laiko bereika- lingai nebeaikvoti.

Gi visiems abelnei, kurie dar prisimins senį Sirvydą, — ap- lankyti amerikonišku laiškeliu ar prisijusti į rutulėlius suvi- nojus kokį amerikonišką žur- nalą ar laikraštį, — meldžiu man nuo šiol antrašuoti seka- mai: J. O. Sirvydas, Južintų miestelis, Rokiškio apskritys, Lithuania.

Na, — ir Sudie Visiems!

Su gilia pagarba,

J. O. Sirvydas.

po kiek laiko, atsidurė Ž. U. Draugijoje, per savo draugo rekomendaciją, an- tras išvytas iš žvalgybos Kazys Šaltenis. Taip pat į banko valdybą yra įsibro- vęs ir trečias žvalgybinin- kas Čiuoderis. Kad žval- gybininkai apspito kopera- ciją, tai nebutų dar visai bloga, bet blogai tas, kad jie tą koperaciją kompro- mituoja. Jau minėjau, kad buvo išseikvota apie 12,000 litų. Dabar šiais metais V. Misiunas, buvęs banko vedėjas, pavogė iš lanko apie 60,000 litų ir dingo be žinios. Tas jam būtų nepavykę, jei būtų da- rės be žinios K. Šaltenio ir A. Čiuoderio. Jų dėka jis spėjo paimti tuos pinigus ir pasislėpti. Mat, ranka ranką mazgoja. Todėl jau laikas būtų suprasti ir nuo šių ponų apsisvalyti.

V—sas.

T E V Y N Ė

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,
307 W. 30th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taiso sulig savo muožiui. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklų jų sugrąžinimui.

Redakcijos Straipsniai

SEKANTI RINKIMAI IR DARBININKŲ REIKALAI.

Jau pradeda įsisvyruoti visu smarkumu sekamų rinkimų kampanijos agitacija. Politikieriai zuja visomis pusėmis, kad sugaudyti kuodaugiausiai balsuotojų vienai ar kitai partijai. Neužigo tas rinkiminių judėjimas praskambės džingelinis triukšmas, kad apsvaiginus visuomenei sveiką protą ir nukreipus balsuotojų valią ten, kur politikieriai nori. Tai paprasta šio krašto rinkimų procedūra.

Tačiau organizuoti Amerikos darbininkai neprivalo pasiduoti tam džingeliniam triukšmui. Sekamo lapkričio mėnesio rinkimai yra svarbūs, nes netik bus renkamas Junginių Valstijų prezidentas, bet taipgi bus darenkami abiejų Kongreso rumų nariai. Bus renkama valstijų svarbūs valdininkai, kai kuriose valstijose net gubernatoriai bus renkami. Aktyvaizdo tokių svarbių rinkimų neužtenka vien akiai sekti politikierių džingelinį sentimentą, neužtenka kartu su politikieriais nertis iš kailio, kad: prohibicijos klausimas, fermerių reikalai, politikierių šmugeliai ir graftai ir užsienio politikos reikalai yra patys svarbiausi šių rinkimų principai. Tiesa, čia suminėti klausimai yra pirmaeilės svarbos visam kraštui. Tačiau alginiam darbininkams yra daug artimesnių viso krašto darbininkų liečiančių reikalų, kurių negalima užmiršti šių rinkimų išvakariuose.

Šiandien prieš darbininkus stovi dar svarbiausi klausimai: teismų saugavimai su „indžionkšnų“ įstatymais prieš organizuotus darbininkus ir antras, kasdien didėjanti bedarbių armija del tobulėjančios mašinėrijos. Pirmasis klausimas sutvarkyti ir teisėjų saugavimus pažaboti tiesioginiai priguli įstatymai vystės įstaigoms, svarbiausieji Kongreso abiejum rumam. Antrasis klausimas bus galima bent pradinių išspręsti tik tuomet, kai bus užtikrinta darbininkams minimum algos pakėnimui pragyvenimui ir trumpinamos darbo valandos einant paraleliai su tobulėjančia mašinėrija industrijoje ir pramonėje. Pastarajam klausimui pilnai teigiama prasme išspręsti irgi reikalinga turėti valdžios ir įstatymdavystės įstaigų pritarimas ir pagalba.

Šitie du pirmaeilės svarbos klausimai darbininkams, yra lygiai svarbūs ir visam kraštui, kaip ir aug-

ščiau minėti politikierių garsinami klausimai. Tačiau šiuos klausimus turi atstovauti patys organizuotieji darbininkai, nes soti- tie politikieriai ir kiti luomai darbo žmonių reikalais nesirūpino ir nesirūpins. Reikia pridurti, kad nuo šitų svarbių darbininkams reikalų teigiamo išsprendimo labai daug priguli ir smulkiųjų pramoninių likimas. Smulkieji pramoninkai daro biznį su darbininkais ir todėl ant kiek darbininkai geriau gyvens ir medžiaginiai pasilaikys, ant tiek ir pramoninių reikalai gerės.

Jau atėjo laikas, kad organizuotieji darbininkai privalo parodyti politikieriams savo galią. Yra stačiai begalo naivu, kuomet darbininkai skirstosi ir tarpe savęs kovoja už vienos ar kitos partijos politikierių laimėjimus, kuomet tie politikieriai vienodai žiūri į darbininkų reikalus. Jei darbininkai neįstengia suorganizuoti vienos visų organizuotų darbininkų remiamos politinės partijos, tai reikėtų prieš kiekvienus rinkimus pasielgti bent taip, kaip pereinot Darbininkų Dienos (Labor Day) metu yra pareiškęs Amerikos Darbo Federacijos sekretorius Morrison:

„Darbininkai įneš opoziciją į šio rudenio rinkimų kampaniją del piktiems tikslams naudojant „indžionkšnų“ įstatymų. Abiejų Kongreso rumų kandidatai bus reikalaujami pareikšti savo poziciją raštu, kad jie klasifikuoja už algą dirbančius žmones su pelnais pramonėje tokiu santykiu, kuris privola mas pramonės išsilaikymo taisyklėms.“

Nuo šio savo pareiškimo organizuoti darbininkai neprivalėtų pasitraukti. Darbininkai privalėtų remti tik tokių partijų ir tokius kandidatus, kurie raštiškai pareikštų savo poziciją teigiamą prasmę visais principais darbininkų reikalais. Tuomet politikieriai būtų priversti skaitytis su organizuotų darbininkų galia žymiai daugiau, negu dabar skaitosi su fermerių reikalavimais. Bet kuomet darbininkai skirstosi net prohibicijos ar užsienio politikos klausimais, tai politikieriams nėra reikalo skaitytis su darbininkų galia. Jie žino, kad gaus darbininkų balsus ir jiems lieka tik dėti pastangų, kad kuodidesnį skaitlių darbininkų apmulkinus ir savo interesams jų balsus gaus.

Atėjo laikas, kad organizuotiems darbininkams jau užtenka džiugauti politikierių džingeliniais sentimentais. Kiekvieno samoningo darbininko pareiga stoti savo reikalų apgynime.

NEATLEISTINAS SLA. NARIŲ APSILEIDIMAS.

Labai dažnai pasitaiko, kad vienas ar kitas SLA veikėjas bara „Tėvynės“ redakciją, kad nereaguojama į pašalinės spaudos skelbiamas nesąmones ir net melus tikslu klaidinti SLA narius. Arba vėl barama, kad tokiu ir tokiu svarbiu klausimu nebuvo nieko rašyta „Tėvynėje“.

Tuo tarpu beveik visuomet toki užmetimai „Tėvynės“ redakcijai nepamatuoti. Kuomet pabarimus teikiančius veikėjams nurodai, kad „Tėvynėje“ buvo rašyta jų kalbama klausimais, tai pamatę savo neapsižiūrėjimą gailisi ir atsiprašinėja, visuomet pasiteisindami, kad to „Tėvynės“ numerio neskaitytė, tad ir nepastebėjo kalbamų klausimu SLA organo išsitarimo.

Negalima SLA narių ir veikėjų peikti už tokias pastabas „Tėvynės“ redakcijai. Galima tik pasigailėti, kad ne visi SLA nariai atydziai seka savo organizacijos organą, ypač tuos straipsnius, kur kalbama organizacijos reikalais. Del to pasitaiko taip dažnai suklaidymų, netikslumų ir nerimutų išsišokimų iš SLA narių ir kuopų pusės. Kuomet visi SLA nariai atydziai neseka savo organo, tai piktos valios politikie-

riams to tik ir reikia — jie turi progos SLA narius klaidinti ir nepamatuos triukšmus SLA kuopų gyvenime sėti.

Suprantama, negalimas daiktas į pikta valia persunkusių komunistinių dienraščių visas nesąmones ir šmeižtus reaguoti. Bet visais principais Susivienijimo reikalais yra reaguojama į tai. Linkėtina tik, kad visi SLA nariai atydziai SLA organą sektų ir rimtai į visų pašalinųjų politikierių šmeižtus ir nesąmones organo kritikas apsvartytų. Tuomet nereikėtų „Tėvynės“ redakcijai tokių pastabų rašinėti ir mažiau bereikalingo triukšmo SLA kuopose būtų.

Neatleistas SLA narių apsileidimas, kuomet jie savo organizacijos organą neseka. Ypatinai kiekvieno nario pareiga perskaityti visus rašinius, kurie liečia SLA reikalus.

Ivairios Pastabos

Katalikų Susivienijimas Pavojuje.

Apie kilusią Brooklynne katalikų Susivienijimo bylą su jo 135 kuopa šios organizacijos veikėjas p. J. P. Mačiulis labai liudnā paveikslą piešia. Beje, jis primygtinai tikrina, kad minimą kuopą centras buvo suspendavęs ir tik delto likusi byla. Apie šią katalikų Susivienijimo nelaimę p. Mačiulis sako, kad Susiv. turtas esantis virš 500,000 dol. New Yorko valstijoje pavestas globoti teisėjo Strong paskirtam „receiveriui“ p. Pikup, kuris esą ima po 5% nuo visų per jo rankas einančių sąskaitų, apart iš Susiv. izdo išmokėtų \$1,100.00 už „receiverio“ bondą. Esą nežinurint katalikų Susiv. valdybos pasamdytų advokatų pakartotinių reikalavimų atšaukti teismo paskirtą „receiverį“ ir išmesti bylą, teisėjas net nuosprendžio nesisukubino išduoti ir pasakes, kad jis neleisias ištraukti Susiv. pinigų iš New Yorko valstijos. Bet teisėjas davęs Susiv. advokatams 30 dienų laiko įregistruoti čarterį New Yorko valstijoje, tačiau advokatai neapsiėmė tai padaryti per tokį trumpą laiką. Toliau p. Mačiulis katalikų Susivienijimo likimą piešia sekamai:

„Pasiteiravus pas skundžiamosios pusės adv. p. Wenčij (Wentz), kokios išvados numatomos paskui jeigu čarteris paskirtu laiku nebus įregistruotas, p. advokatas pasakė, kad tuomet turės but padaryta „equitable distribution“ (teisingas išdalinimas). Reikia, kad LRKSA. turtas turės but išdalintas proporcingai visiems nariams, nežinurint registruotoje ar neregistruotoje valstybėje jie gyventų. Pasakui, esą kurie nariai norėtų, tie galėtų savo dalį grąžinti Centran ir tuo būdu galėtų pasilikti nariais senos organizacijos; o kurie nenorės grįžti prie senosios organizacijos, tie galės savo dalis sudėję kurti naują.

„Užklausus, kaip dalykas baigtųsi, jeigu teisėjas nuspręs receiverį atšaukti ir skundžiamam teismui atiduoti — tasyk sako, reikalas atsidurtų į Attorney General rankas ir tuomet Insurance Departmentas be jokių ceremonijų išpildytų virš nurodytą padalinimą. Kadangi Susiv. turtas yra veik visas įvestintas, tai bondai ir mortgage'iai galės but parduoti geriausia gaunama kaina, kad tuo būdu būtų galima pravesti sakyta padalinimą.

(Parduodant bondsus — receiveris gautų 5% komiso).

„LRKSA. reikalų vedėjai sakyto padalinimo pavojaus nemato: jie mano, kad aršiausiai atsitikime Centrai gali prisieiti atmokėti įmokėtus pinigus skundėjui, p. Lukoševičiui, arba ir visai kuopai. Tačiau, sulig advokato tvirtinimų taip nebus: turės but padaryta visų narių sąskaita ir Susiv. turtas išdalintas kiekvienam nariui atskirai.“

P. Mačiulis pataria abiem pusėm susitaikyti ir ištraukti bylą. Patarimas labai geras ir pilnai vietoje. Juk tai būtų stačiai pražutis organizacijai, jei šitie p. Mačiulio pranašavimai išsipildytų. Ir delto daugiausiai nukentėtų visi organizacijos nariai, nes kuomet „receiveriai“ paima organizacijų turtą į savo rankas, tai paprastai to turto mažai belieka iki jie galutinai su tuo turto apsidirba. Tuo tarpu daugelis lietuvių senatvės dienos pasilikti be organizacijos užvejės — be apdraudos ir pašalpos li-goje.

Tai mat prie ko net ir gerus katalikus priveda užsispyrimai ir kerštavimai už menkos vertės dalykus. Jei šitokia nelaimė ištiktų mūsų Susivienijimą, tai „katalikiškos doros“ laikraščiai netvirtų džiaugsmu, kad „laisvamaniai“ baigia savo organizaciją sugriauti. Tuo tarpu mes galime tik pasigailėti, kad katalikų Susivienijime tokie dalykai dedasi ir linkime mūsų kaimynui šituos nesmagumus laimingai užbaigti, kad jis visiškai sveikas išliktų iš po šitos jį ištikusios nelaimės.

Bobiškų Plotkų Platintojai.

Kad komunistiniai organai yra virtę bobiškų plotkų gazietais, tai jau nekartą teko faktais įrodyti. Dabar tokį „garbingą vaidmenį“ vėl vaidina Chicagojos komunistų organas. Jisai margam svetui paskelbia sekamą stebuklą: „Vilny“ kartą jau buvo rašyta (rodos pereinam liepos mėnesy „T.“ Red.), kad SLA sekretorė P. Jurgeliutė vieši Chicagoje. Pats jos nemačiau, bet kai kurie man pasakojo matę. Sako, ji pasirodžiusi tik „rinktiniui svetui“.

„Nežinau, ar „mūsų sekretorė“ ir dabar tebevieši Chicagoje, bet tikrai žinau, kad rugsėjo 29 ir 30 dienomis jina, kartu su keliais chigagiečiais lošianti golfą Tabor farmoj.“ Chicagojos komunistinė gazietė šituos plotkus skelbia rugsėjo 21 d. laidoje ir jau sako-

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda Dr. A. J. KARALIUS,
3303 S. Morgan St., Chicago, Ill.
Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai pažymėtu antrašu.

ŠUNAPTIEKORIAI.

Rašo A. J. Karalius.

Kalbame apie šundaktarius, tai pakalbėsime ir apie šunaptiekorius. O kas tie šunaptiekoriai? Štai jums iš gyvenimo išplėsta pasakėčia ir sykiu tikra teisybė. Jonas užsimanė pasilinksinti, kaip ir visi jo draugai linksminasi. Jisai gerė, valgė, gerė ir vėl valgė, paskui pasipainiojo graži mergina. Jonas tuojau atsėdė šale ir jiedu kalbasi, kalbasi, o paskui išėina. Trečiojo dienoj. Jonas neramus, skauda strėnas, šlapintis sunku ir degina... Jonas eina į aptieką ir pasipasakoja savo bėdas, o „aptiekorius“ (nesenai buvęs saluonėikas) jam ir sako: aš tave pagydysiu už dvidešimt penkis dolerius.

Jonas nepaiso kiek kainuos; jam labai nesmagu, nes ketina vesti, ir turi apsirikęs merginą. „Aptiekorius“ paima pinigų, duoda Jonui pilių ir skįstimo plauti. Jonas valgo piles, plauna kiek galėdamas, o jam kad skauda, tai skauda. Jau vos paeina, bet reikia kentėti — į ba-lą puolęs, sausas nekelsi. „Aptiekorius“ liepia daugiau pilių valgyti ir dažniau plauti, o Jonas klausio ir kenčia...

Galų gale Jonas jau iš lovos neišlipa; dreba visas karštas, net gaspadinė nusi-gando ir klausia „kas tau, Jonuk, pasidare?“ Pašaukia daktarą, kuris apžiūrėjęs, išklausinėjęs, palinguoja galva ir sako: „Dabar, brolau, turi gulėti lovoj. Štai gausi vaistų, aš ateisiu rytoj ir darysime viską, kas galima, bet greitai jau neišgysi, o vaikų tai jau tikrai neturėsi...“ Jonas už mėnesio laiko pasveiksta, jau vaikščioja, keikia „aptiekorių“, keikia visas aptiekas, jau bijo susitikti su savo mergina, nes žino, jogei apsivedęs vaikų negalės turėti.

Ot, gerbiamej, jums tikras atsitikimas ir ot jums šunaptiekorius, kuris imasi gydyti kiekvieną savo kostumerį ir paskui daugumą jų sugadina.

Dar vienas pavyzdys, dar graudesnis, bet irgi tikras atsitikimas. Petras eina į aptieką. Jam nosis nesveikuoja. Šunaptiekorius tuojau atneša vaistų ir liepia plaut nosį tris kartus dienoje. Petras plauna, bet nosis vis negera, kaž kas ēda viduje... Šunaptiekorius duoda kitokių vaistų ir gert ir plaut, ir dar mosties prideda. Dabar tai jau „mačys“. Bet kur tau! Petras vėl aptiekoje skundžiasi, o šunaptiekorius dar kitokių duoda, vis brangesnių, šiuo kartu „vokiškų“ vaistų — tie, sako, tai jau tikrai gelbės. Petras kenčia ir laukia, o nosis jau griuva, taip sakant... Galų gale ateina pas daktarą, kuris tuojau pamato, kad Petro nosį baigia ēsti sifilio perai... Nosis jau susmuko, per vidurį įdubusi... Pradėjo gydyti, sifilis apsisistojo Petro kuną alinę ir naikinęs, bet nosis paliko įdubusi kaip balnas... Dabar jau visi mato ir pats Petras apgailestauja. Pradžioje būtų galima buvę Petro nosį apsaugoti, pilnai išgydyti.

Tai jau dabar žinote kas tie šunaptiekoriai, ar ne? Aš pirmas ir pirmu kartu

si tikrai žino, kad SLA. Sekretorė lošianti golfą rugsėjo 29 ir 30 dienomis Tabor farmoje. Komunistiniai plotkininkai dar busiančius dalykus padaro „tikrai žinomais“ ir jau veikiančiais dalykais.

Tuo tarpu SLA. Sekretorė šią vasarą netik Chicagon nebuvo nuvykus, bet ir paprastoms vasarinėms atostogoms negalėjo nuo savo pareigų pasitraukti, kuomet del buvusio Seimo ir del mirties SLA. Iždinuko tiek svarbių ir neatidėliotųjų reikalų Centre suplaukė. Bet komunistiniai plotkininkams ties nieko nereikia. Kuomet jiems prisieina reikalo išpeizoti savo gazietaje SLA. Sekretorę, tai savo ligotoje vaizduotėje jie parsigabena į Chicago, vėliaus nugalbena į Tabor farmą ir pakartotinai peizoja ir skelbia „tikru dalyku“ tą savo ligotos vaizduotės išdavą. Reikia stebėtis, kad komunis-

rašau apie mūsų šunaptiekorius, apie tokius neva aptiekorius, kurie imasi gydyti ir paskui daug žalos ligoniui padaro. O kiek tokių šunaptiekorius tunka nelaimingų pacientų pinigais? Aš Chicagoje jų daug žinau ir dažnai matau jų „gydymo“ pasekmes. Dažnai ateina pacientas ir, verkdamas, nupasakoja kaip jį šunaptiekorius „gydė“.

Šunaptiekoriai dar ir kitokiu būdu mūsų žmones naudoja. Jie paprastai turi savo koki nors žydėlį daktarą, kuris moka ligoniams „skurą nulupti“, tai tokį jie žmonėms ir perša, o paskui tasai daktarėlis jiems „komišeną“ moka. Dažnai toki daktarėliai įkalba žmonėms visokių ligų, prigazdina juos, padaro nereikalingų operacijų. Šunaptiekoriai, kartais, dirba iš vieno su šundaktariais. Žinau vieną toki šunaptiekorių, kuris šitokiu būdu biznį daro. Jisai siunčia žmogų pas šundaktarį, kuris pats moka tikrai nugarkaulį braukyti, bet šunaptiekorius pristato jam įvairių vaistų, už kuriuos pacientas gerai užmoka. Tuo būdu abu jie pasipelno, o paciento sveikata, žinoma, įjėdviem nerupi — jiedu apie sveikatą arba ligą ir supratimo neturi. Jiedu žino tikrai vieną dalyką: paimti pinigų.

Paskutiniaus laikais atsirado daug „aptiekorių“, kurie neseniai turėjo saluonus — jie pardavinėjo „viską“ užpakaly, o aptiekoje „monkina“ nelaimingus ligonius, kurie į juos kreipiasi... Kita vertus, daug mūsų aptiekorių nusipirko „laisnius“ — pirmiau buvo galima gana pigiai juos pirkti. Žinoma, šitoki aptiekoriai irgi moka įpiršti žmonėms visokių skįstimų ir jų ligas užsendinti. Jiems tikrai doleris terupi...

Sąžiningas ir tikras aptiekorius neperša žmonėms patentuotų „gyduolių“ ir neagituoja už koki nors savo draugą daktarėlį; jokių „komišenų“ jisai neima; jisai sutaiso vaistus taip, kaip daktaro receptas liepia ir juos „nekritikuoja“ (šunaptiekorius dažnai kritikuoja receptą ir siūlo savų skįstimų). Tikras aptiekorius turi užtektinai darbo, teisingo darbo, ir jam nėra reikalo žmones mulkinti, o šunaptiekorius receptų nepaskaito, įpila ką turi ir paskui brangiai nulupa. Tikras aptiekorius paima teisingą atlyginimą už savo darbą ir medžiagą ir mandagiai nurodo kaip vaistus vartoti. Sąžiningas lietuvis aptiekorius pataria žmonėms kreiptis į lietuvių daktarus, jei jų yra, o apie vadinamus „propesorius“ jisai ir kalbėti nenori.

Reikia pasidžiaugti, kad turime lietuvių sąžiningų aptiekorių, kurie žmonėms teisingai ir mandagiai patarnauja; tokių aptiekorių netruksta ir jiems gerai sekasi. Gerai padarytų mūsų aptiekoriai, jei pradėtų laikraščiuose aiškinti žmonėms savo profesijos svarbumą. savo įgyto mokslu naudingumą; jei jie parašytų straipsnių apie vaistų sutaisymą, apie jų veikimą ir tt. Aptiekoriaus darbas itin atsakomingas ir svarbus, o žmonės to nežino — mat jie pripratę žiūrėti į aptiekorių kaip į paprastą pardavėją, paprastą krautvinką ar vertelgą. Čia pačių aptiekorių kaltė. Aptiekoriai, kam jų toleruojate šunaptiekorius ir kodėl apie juos patys nieko nerašote? Jūs galėtumėte daug žingeidžių ir visuomenei naudingų dalykų parašyti. Sukraskite, vyrai — ko snaudžiate!

Kaizeriškas Unaras.

Laikraščiai pranešė, kad buvusio Vokietijos kaizerio vienas generolų sumanė aplankyti savo buvusį valdoną. Šituo kaizerio svečių buvo feldmaršalas von Mackensen, kurį kaizeris iš karto priėmė gana maloniai. Jiems besikalbant užklydyta politika ir kaizeris paklausė, ar Vokietijos žmonės nereikalauja jo sugrįžimo juos valdyti. Von Mackensen būda-

mas tokiu žmogumi, kuris nemirškioja prieš teisybę, atvirai pasakė, kad nieko panašaus vi-soje Vokietijoje nėra. Kaizeris budamas vienu iš tų, kurie negali pakęsti teisybės jei tas neina jų naudai, išbėgo iš kambario. Po tulo laiko sugrįžo atgal ir von Mackensen pradėjo teirautis kuomi jis taip užrustino „karališkąją didybę“, tačiau kaizeris nei žodžio neat-sakęs piktai paskambino tarnui ir įsakė prirengti von Mackensenui automobilį, arba auviskiau sakant, įsakė savo buvusiame generoliui išeiti lauk.

Vadinasi, kaizeris pasilieka tuo pačiu kaizeriu, koku buvo savo didybės laikais. Tik visas skirtumas tame, kad šiandien ta kaizerio „didybė“ neverta nei išvalgyto kiaušinio — net ir vaikai iš jos gali pasijuokti. O buvo laikai, kada prieš tokio nepilnapročio kaizerio vieną žodį visa Vokietijos valstybė drebėjo.

JAUNIMO KELIAI

SUSIVIENIJIMO
LIETUVIŲ AMERIKOJE
JAUNUOLIŲ SKYRIUS

Kol dega krutinėj įvėnta ugnis toji,
Kur traukia prie darbo ir duoda tiek vieko,
Jog menkas ir silpnas net milžinui stoji,
O dirbė, idant neitų ugnis ta ant nieko.
KUDIRKA.

Susipažinkime Su Lietuva

Kiekvienos tautos sunui yra įdomu žinoti savo žmonių kilmę, praeitis, ką tie žmonės dabar veikia, kuo jie užsiima. „Koks aš bučiau lietuvis, jei nors daliai, nežinočiau savo žmonių praeities, kuo jie dabar užsiima!“ — tulas, geras lietuvis pasakys.

Tai privalumas kožno lietuvi.

Tulas gali pasakyti, kad yra daug lietuvių, kurie Lietuvoje gimę ir augę, bet savo tautos istorijos ir kas dabar Lietuvoje veikiama nežino. Bet juk visokių žmonių yra šiame pasauly. Visokių yra ir lietuvių. Tačiau mes tokius žmones vadiname tamsuoliais, neapšviestais.

Amerikoje gimęs-aukęs lietuvių jaunimas tamsuolių kategorijai nepriklauso. Amerikoje gimęs-aukęs jaunimas yra mokyta. Visa bėda su juo, kad, aplinkybėmis susidėjus, jis neturėjo ir gal dar nebūtinai progos plačiau su lietuvių praeitimi ir dabartine darbuote susipažinti.

Bet aplinkybės mus dar neišteisina. Musų jaunimas žino Amerikos istoriją, žino kiekvieną jos eigą. Tas pats jaunimas platokai susipažinęs su kitų šalių istorijomis ir bendra eiga. Bet su savo tėvų gimtinės istorija ir dabartine padėtimi tasai jaunimas nė nesistengia susipažinti. Nekalbū čia apie visus jaunuosius. Yra Amerikoje lietuvių jaunimo, kuris labai gerai savo tėvų gimtinės eigą susiinteresavęs. Jie plačiai Lietuvos praeitį ir dabartį pažįsta. Bet didžiulia jaunųjų šiame reikale vis gi pastebėtina apsielėdžia. Yra net tokių, kuriuos užklausiui nebežinos atsakyti, kurioje Europos daly Lietuva randasi. Ką tad jau bekabėti apie kitus dalykus?

Susipažinkime su Lietuva! Pastudijuokime jos praeitį. Pasigilinkime į jos dabartinę eigą. Juk Lietuva, kaip ir kitos kultūrinės šalys, turi visus savo kultūrinis reiškinis. Jie, kai kuriais atžvilgiais, yra savotiški, naujoviniai, begalo interesuojanti. Lietuvoje, kaip ir visur kitur, jaunimas pažymėtinais šuoliais bėga pirmyn. Ten jaunimas taip pat užsiima sportu, šitą veikla, kelia savo tėvynę į kultūringesnę padėdį.

Sužinok apie tai. Šitai žinodamas nieko nenustosi. Būsi kultūringesnis, šviesesnis ir pasidarysi geru lietuviu esąs. Nežinodamas — jautiesi juokingoje padėty, kuomet prieisienei Lietuvą pakalbėti su svečiais. Tuomet tau gal ir norėtusi apie savo tėvo gimtinę kas nors papasakoti, bet tu jautiesi ne vietoje, nes nieko apie tai nežinai.

Kam gyventi nežinijybėje? Sužinok viską. O tai nesunku. Jei moki skaityti lietuviškai, skaityk lietuvių laikraščius, knygas. Lietuvoje praeities ir dabarties istoriją. Jei nemoki lietuviškai, yra anglų kalba rašinių, kurie plačiai su Lietuva skaitytą supažindina.

Aš ir gi priklausiau prie nežinijū kategorijos. Bet šiandien aš jau kitokiu esu. Apie Lietuvą žinau platokai. Ypač dabartinę jos padėtį man žinoma. Aš susirašinėju su vienu savo gimnaziū, kuris eina augstus mokslus Kaune. Jis man plačiai apie viską aprašo. Mudu dažnai laiškais keičiamės. Aš jam aprašau, ką mes Amerikoje veikiam, jis mane supažindina su Lietuvos jaunimo veikimu.

Todel jei jau nėra kitokių būdų, kodel šiuo, paprasčiausiu būdu, susirašinėjimu su Lietuva nesusipažinti? Bukime lietuviams, susipažinkime su savo tėvų tėvynės praeitimi. Sekime jos dabartinę eigą, nes mums, kaip tokiems, tai būtina reikalinga. Nežinant savo tėvų krašto, istorijos yra nuodėmė, o tuo pačiu tarpu pasireiškiamas vieno svarbaus dalyko ignoravimas.

Jaunuolis K. J.

Pragaro Nebėr.

Adomas: (i Joną). „Sako, dabar pragaro nebėr...“
Jonas: „Žinoma, kur nebus, vėliai ne kvailiesni už žmones: išdraskė pragarą ir išsiskirstė į vienkiemius.“

Vaikai Padėjo

Vienoj vaikų prieglaudoje gyveno našlaičiai vaikai. Juos mokino ir auklėjo žinomas dabar visam pasauli žmogus — Pestaloci. Jis visą laiką gyveno su vaikais ir net miegodavo kartu su jais. Ejo gult paskutinis, o kėlės už visus ankščiau. Ką valgė ir gėrė vaikai, tą pat valgė ir gėrė ir jų mokytojas. Pestaloci labai mylėjo vaikus, ir vaikai jį mylėjo.

Vieną kartą kaimyniniame mieste lysis atsitiko gaisras. Keli šimtai šeimynų liko be pastogės. Pestaloci pirmam parūpo nelaimingų vaikų žiaurus likimas. Jis sukvietė visus savo globojamus vaikus ir pasakė jiems:

—Vaikučiai, ar girdėjote apie baisų gaisrą? Daug vaikų liko be pastogės. Jie nežino, kur prisiglausti. Ar negalėtumėm mes jiems padėti?

Visi vaikai, kaip vienas, sušuko:

—Priimkime juos pas save!

—Gerai būtų, — sutiko mokytojas.

—Bet mes juk visai mažai turim pinigų, reiks mums daugiau dirbti, ir dar drabužius reikės vaikams duot. Be to, ir ankšta pas mus. Maistu taip pat teks dalintis: patiems reikės mažiau valgyti. Bet vaikai visi draugiškai atsakė: —Niekis, pragyvensim! Savo drabužių dalį jiems atiduosim, į lovas po du sugulsim, valgiu irgi pasidalinsim. Daugiau dirbsim, tai ir maisto daugiau turėsime.

—Tai kaip gi, ar priimsim juos? — vėl paklausė Pestaloci.

—Priimsim, priimsim! — chorū sušuko vaikai.

Ir priėmė padėgėlius, kaip savo brolius, rupinosi jais, kaip auklės savo auklėtiniais.

Ateiviai prisižiūrėję, pradėjo ir patys dirbt, ir draugiškai vaikų šeimyna su savo geruoju mokytoju linsmai ir laimingai pradėjo gyventi ir dirbt savo darbą.

Vertė S.

Iš Dienyno

Aš esu našlaitis. Mano tėvas mirė jau senai. Jį vos-vos pamenu. Mama man dažnai pasakojo, kad mano tėvelis buvo geras lietuvis ir pavyzdingas žmogus. Iš mamos kalbos aš savo tėvą pamylau, nors jam gyvu esant, mylėti neturėjau progos — buvau dar per jaunas. Dar visai neseniai, kai aš sulaukiau dvidešimtus metus, mama atnešusi padavė man uždarytą laišką. Paduodama pasakė:

„Prieš miriant tėvas man įdavė ir įsakė, kuomet tu busi dvidešimt metų, tau atiduoti.“

Drebančiomis rankomis atplėšiau voką. Jame buvo ne tai laiškas, nes straipsnis; išrodė į dieninį, kur keleto dienų užrašai radosi.

Štai tie užrašai:

Rugp. 5 d. — Līga begaliniai kankina. Turbut jau artinasi paskutinės dienos. Gydytojas ramina, kad pereis, bet aš jam netikiu. Reiks mirti. Aš mirsiu — tai ne naujiena. Bet mirsiu svertimoje šaly. O tai norėjosi dar nors kartą savo gimtinę pamatyti, jos tyru oru pakvėpuoti, gimines aplankyti.

Rugp. 6 d. — Gydytojas ir gi nusiminęs. Rašyti vos begaliu. Gal tai paskutinis kartas berašau. Sunau, šitas raštelis tau priklausau. Iš tavęs aš noriu vieno dalyko: sunau, buk geras ir stengkis žmonėms gero daryti. Mylėk savo artimą. Mylėk lietuvių visų pirmiausia. Buk geru lietuviu. Sunau, atsimink, kur tu negyvensi, kur ką neveiksi — lietuviybė tikimasi. Dirbk lietuviams, savo žmonėms, taip, kaip aš dirbau. Sunau, jei šitai darysi — atliksi žmogaus pareigas.

Dar kas tokio rašyta, bet nebeįskaitoma. Po to seka dar vienos dienos užrašai.

Rugp. 7. — Buvau nualpęs ir nebegalėjau savo rašinio vakar užbaigti. Kiek sustiprėjau ir baigiau tai, ką norėjau vakar pasakyti. Sunau, mylėti savo tautos žmones yra vienas iš augščiausių žmogaus principų. Buti savo tautos sunumi ir vien savo tautai dirbti — prakilnesnio dalyko pasauli negali būti. Su-

nau, kai tu šitą rašinį skaitysi jau busi pilnų metų, galėsi savitai gyventi ir dirbti. Todel atsimink — buk artimiausiam sąryšy su lietuviams. Prisimink savo tėvo paskutinius žodžius: lietuviu aš gimiau, lietuviams dirbu ir lietuviu budamas mirštu. Tuo aš begaliniai didžiūjuos ir praklinioje dvasioje mirštu.

Perskaitęs šitai, aš pajutau rodos naujo eliksyro savo gislose. Many kilo didžiausias noras pildyti tai, ką mirdamas tėvas savo raštely įsakė. Ir dirbsiu, savo tėvelio įsakymus amžinai pildysiu.

X.

I MOKYKLĄ.

Slidžiai ledais,
Sniegų takais
Vaikeliai į mokyklą bėga.

Tenai brangaus
Jie mokslo gaus:
Be mokslo pasilikti gėda.

Dabar tamsiems,
Neapšviestiems
Gyvenimas skurdus, vargingas.

Tiktai šviesus,
Mylijs, tiesus
Tikrai tegali but laimingas.

A. G—lius.

SLA. JAUNUOLIŲ DARBUOTE

BROOKLYN, N. Y.

SLA. 38 kp. Lietuvių Kalbos Mokykla veiks ir šimet. Praeitame kuopos susirinkime nutarta mokyklą palaikyti ir išrinkti šiam reikalui komisiją, kuri susideda iš šių darbuotojų: J. Marcinkevičius, T. Petrauskas ir V. Sirvydas. Antradienį, rugs. 18 d. pradėta jaunųjų registracija.

Pirmą vakarą užsirašė ganėtinai skaičius mergaičių ir berniukų. Tikimasi, kad ateity — kaip ir praėjusiais metais budavo — mokinių skaičius sieks nemažiau 100.

Kiek pastebima, jaunuoliai šią mokyklą lankyti turi daug noro ir energijos. Tėvai mokyklėlės palaikymu taip gi patenkinti. Kai kurie tėvai ir motinos net pareiškė, kad tokia maža mokykla — du doleriai už visą sezoną — esanti pastebimai maža ir, reikalui esant, jie sutiktų daugiau mokėti.

Ši mokyklėlė veikė jau ištisus keturis metus. Joje lankėsi mažiausia apie 400 mokinių. Daugelis jaunuolių čia pramoko gerai skaityti ir rašyti. Mokytojas P. Bajoras aiškina, kad šioje mokykloje esą keletas mokinių (augščiausioje klasoje), kuriuos būtų galima statyti lietuvių kalbos kvotimams su daugeliu musų „labai“ mokyti žmonių ir, jis tiki, kad mokiniai gautų geresnius pažymėjimus. Vadinasi, kad šioje mokykloje nors ir mažai (du vakaru savaitėje) mokiniamis, bet jaunuoliai lietuvių kalbos išmoka. Reikia tik pagedauti, kad tėvai pasistengtų savo jaunuolius šion mokyklon siuntinėti. Naudos bus — jaunuoliams ir tėvams.

Beje, teko girdėti, kad šimet manoma suorganizuoti kolegijas einančių mokinių klesai. Jei susidarytų bent 10 kolegijos mokinių, tai būtų atidaryta jiems specialė lietuvių kalbos klesai. Butų gerai, kad Brooklyn'o ir apylinkės lietuvių kolegijų studentai šios progos nepraleistų ir ja kiek galėdami pasinaudotų.

Mokinya.

I V A I R U M Ė L I A I .

KAS BUS PO 30 METŲ.

Neseniai anglų laikraštis „Daily Mail“ išleido savo 10 — tukstantinį jubilėjinį numerį. Minėdamas šias savo sukaktuves, laikraštis išleido į garsius mokslininkus anketa, kurioje prašė pareikšti nuomonę, kas bus už 30 metų. Garsus anglų inžinierius Low mano, kad per ateinančius 30 metų žmonijai nepavyks išvengti karo. Atvirčiai, busi išrasti dar baisesni ginklai žmonių naikiniui. Bet iš kitos pusės, mokslas dauso žmonėms galimumo gaminti dirbtinus maisto produktus, smulkesnius ir geriau virškinamus. Tuo budu busis pašalintas pavojus, kad žemė nepajęs išmaitinti padidėjusį žmonių skaičių.

Francūzų lakunas, išradėjas Robertas Pelteri reikiška nuomone, kad po 30 metų lėktuvų motorams vartoti bus vartojama ne benzinas, bet žibalas. Su lengvais motorais galima bus per 100 valandų aplėkti aplink pasaulį. Kurio medžiagos motorams reikišią tik trečdaliu dabartinio kiekio. Be to, patobulintais lėktuvais žmonės galėsi pakilti už žemės atmosferos (oro) ribų ir iš ten galima busi ištirti, kokia yra oro sudėtis aplink Marsą ir Venėrą — Aušrinę. O dar toliau, tai ir skridimas į mėnulį, Marsą ir kitas planetas nebus pasaka, bet tikrėnybė. Tokios pačios nuomonės yra ir Vatikano sekretorius prof. P. Emanueli. Pirmiausia busi padaryti mėginimai pasiekti mėnulį su raketomis, o toliau išdris leisti į mėnulį ir žmogus. Mokslas riša daug naujų klausimų ir todėl visam tam galima esą tikėti.

Chemijos ir medicinos prof. Oppenheimer sako, kad žmonėms pavyks išaiškinti dabar dar nesuprantamus gamtos reiškinis, suvaldyti gamtos jėgas ir pagerinti žmonių gyvenimo sąlygas.

38 metų miega. Pietų Afrikoje Johannesburgo sanatorijoje guli moteris, kuri 18 metų miega letargijos miegu. Ji užmigo 1910 metais apalpusi. Moters gyvybė laikoma dirbtiniu maitinimu, tačiau iš jos liko tik kaulai ir oda. Neseniai ji pabudo, bet dviem valandom praslinkus vėl užmigo. Gydytojai mano, kad letargija baigiasi ir moteris atbusianti.

Levas Tolstojus

(1828-1928 m.).

I.

1928 m., rugsėjo mėn. 10 d. sukako lygiai 100 metų, kai Rusų žemėje gimė Levas Tolstojus. Del šio įvykio sujudo visa Rusija. Maskvoje susidarė Vyriausis Komitetas išskilmėms ruošti. Išskilmėms ruošėsi netik miestai, miesteliai, bet net ir kaimai.

Dar keliomis savaitėmis prieš išskilmes Leningrade, Maskvoje ir kituose miestuose buvo laikomos paskaitos apie Tolstojų. Tolstojaus veikalai skaitomi, dramės bei komedijos vaidinamos.

Jis mirdamas paliko daug nespasudintų savo raštų, kuriuos pavadė savo bičiuliui Vladimirui Čertkovui. Čertkovas daug darbo padėjo iki tuos raštus sutvarkė ir jau norėjo spausdinti, bet tą darbą trukdė jam dabartinė Rusijos vyriausybė ir sutiko tik dabar, artinantis išskilmėms, visus paliktus Tolstojaus raštus atspausdinti. Tam tikslui vyriausybė paskyrė vieną milijoną rusų rublių. Tų raštų busi apie 95 tomai. Vieno dienos manoma sudaryti apie 20 tomų.

Tolstojumi domėsi netik rusai, bet ir visos pasaulis. Šias išskilmes ruošia beveik visos Europos ir kitos kultūringos valstybės. Kiekviena iš jų stengiasi kuo daugiausiai išversti į savo kalbą Tolstojaus raštų. Ypač daug Tolstojaus raštų yra išsivertę Japonai.

Visa tai rodo Tolstojų esant didžiū žmogumi netik Rusų tautai, bet ir visam pasauliui. Jeigu kitos tautos, turėdamos savo daug žymių žmonių, taip domėsi Tolstojum, tai mums lietuviams dar svarbiau su juo, jo gyvenimu bei mokslu, nors trumpai susipažinti.

II.

Levas Tolstojus gimė 1828 m., rugsėjo mėn. 10 dieną, Rusijoje, Tulos gubernijoje, Jasnaja Poliana dvare. Jo tėvai buvo seni rusų aristokratai, grafai.

Pirmąsias kūdikystės dienas jis praleido, kaip ir kiti aristokratų vaikai; skirtumas buvo tik tas, kad Tolstojus anksti neteko savo tėvų, todėl dar jaunas budamas, įprato savarankiškai galvoti, savarankiškai gyventi.

Nuo 1843 m. iki 1846 m. Tolstojus studijavo Kazaniaus universitete rytų kalbas, o kiek vėliau jurisprudenciją. Mokėsi gana blogai ir del to, nebaigęs universiteto, grįžo į tėvų dvarą. Čia jis manė pasidaryti geru ukininu, bet gaila, ir tas jam nepavyko. Tada Tolstojus palieka ukį, atvažiuoja Petrapilį, 1851 m. įstoja karininku į vieną artilerijos pulką ir su juo išvyksta į Kaukazą. Gyvendamas gražuose Kaukazo kalnuose, žavinčioje gamtoje, tarp laisvųjų kaukazių, Tolstojus parašė pirmuosius savo veikalus: „Kūdikystė ir Jaunatvė“, „Užpuolimas“, „Miško Kirtimas“ ir „Kazakai“.

Vėliau Tolstojui tenka dalyvauti Sevastopolio kare. Ši kartą jis gražiai aprašo savo „Sevastopolio Pasakojimai“ knygoje. Tas jo veikalas labai patiko carui Aleksandrui II, kuris įsakė jauną autorių karininką globoti ir nesiuntinėti į pavojingas vietas. Kaukaze budamas Tolstojus labai pagarsėjo, bet garbė jam nelabai terupėjo.

1855 m. Tolstojus apleidžia karininko gyvenimą, grįžta iš Kaukazo į Petrapilį, bet ir čia jis neranda nusiramimo, nes jis mato visur tik melą, klastą, neteisę. Blaškos, ieško tiesos, bet jos neranda... Stengiasi išrūkti painiuosius gyvenimo klausimus, bet tas jam nelabai sekasi greitai atlikti. 1857 m. jis palieka Rusiją ir pasileidžia į vakarus: į Vokietiją, Italiją, Šveicariją. Daug naujaisių įspūdžių įgauna. Viso kuo domisi. Bet kada Tolstojui tenka pamatyti, kaip vykdoma Paryžiuje mirties bausmė, visi tie įspūdžiai jam pranyksta ir užleidžia vietą šiam baisiam reginiui. Jis apie tai rašo: „Kada aš pamačiau, kaip galva atsiskyrė nuo kūno, o paskui abu kartu susidėjo dėžėje, aš supratau ne protu, bet visa savo esybe, — kad jokios teorijos, jokie išvadžiojimai, nieks negali pateisinti tokį baisų dalyką.“

Tai buvo pirmoji Tolstojaus kelionė. 1860-1861 metais Tolstojus antru kartu apkeliauja Vokietiją, Franciją, Italiją.

Angliją ir Belgiją. Šios kelionės tikslas buvo susipažinti su žymesniais Europos pedagogais ir jų darbais. Aplankęs vieną Saksonijos mokyklą Tolstojus rašo: „Šiurpuliai purto. Malda už karalių, mušimas, viskas kalte kalama; išgąsdinti, sugadinti vaikai.“ Tolstojus buvo ir žyrus pedagogas.

Sugrįžęs iš užsienio jis gavo leidimą leisti pedagoginio turinio žurnalą.

Visus 60-tus metus Tolstojus pašventė valstiečių labui. Visoj savo apylinkėje pristeigė daug pradžios mokyklų. Savo leidžiamam pedagogiško turinio žurnale „Jasnaja Poliana“ Tolstojus be pasigailėjimo kritikavo senuosius pedagogus ir jų atgyvenusius mokyimo metodus. Jis iš savo mokyklos galutinai pašalino mintiną pamokų kalimą, dovanas, bausmes, žiaurią mokyklos discipliną ir visą tų laikų scholastišką programą pakeitė iš pamatų. Jo mokykloje viešpatavo visiška laisvė, mokiniai turėjo galimumo ugdyti savo prigimtus gabumus ir palinkimus. Toks mokyklos sutvarkymas atnešė didelius vaisius.

Tačiau toks Tolstojaus darbas nepatiko rusų valdžiai ir jo kaimynams dvarininkams. Jiems nepatiko, kad Tolstojus, kilimo iš aristokratų, rupinasi mužikų reikalais, stengėsi juos šviesti, jiems padėti.

Kuomet Tolstojus vedė, apie 14 metų buvo atsisukęs nuo savo darbo ir tik po tokios pertraukos jis vėl ėmėsi seno savo darbo. 1872 m. Tolstojus parašė „Abėcėlę“. Rašė daug pedagoginio turinio straipsnių, stengėsi apginti savo naujovišką pedagoginę kryptį.

Tolstojus iš pradžių jautėsi patenkintas savo šeimos gyvenimu. 18 metų gyvenimo laimingai. Dirbo ukyj, parašė savo milžiniškus veikalus: 1) „Karas ir Taika“ ir 2) „Ona Karenina“. Šie veikalai Tolstojaus vardą padarė nemirtingu.

Sunku trumpai charakterizuoti „Karas ir Taika“ veiklą. Tame veikale jis juokiasi iš pasaulio valdovų ir galiunų.

Jis rašo: „Jie vargšai, mano, kad nuo jų norų pareina pasaulio likimas. Jiems rodos, kad jie likimą valdo. Deja! Visi valdovai ir didžiunai tik nykštukai prieš tuos, kurių yra gryna siela, gryna širdis.“ Tokio žmogaus tikras paveikslas šiame veikale yra valstietis Karatajevas. Tai tylus, ramus, nepaprastai geras žmogus; tai Tolstojaus išsivajotojo žmogaus tipas.

Tolstojus myli gamtą. Ypač daug karštos gamtos meilės jis išlieja savo veikaluose: „Chadžai — Murat“, „Tichon i Malanja“ ir „Idilija“.

Jau iš pirmųjų Tolstojaus kurinių matyti, kad jis netik gabus dailininkas romanistas, bet kartu ir pranašas moralistas, tiesos ieškotojas. Jis juokiasi iš privilegijuoto gyvenimo. Jis gėrisi laisvu kaukazių gyvenimu. Jis svajoja apie tikrąją gyvenimo tikslą, apie tai, kas yra laimė. Jis rašo: „Laimė! Kas toji laimė? Laimė ne turtuose, ne garbėje ir ne gyvenimo patogumuose, bet meilėje ir pasiaukojime... Laimė yra gyventi ir dirbti kitų gerovei.“

Tuo metu, kada Tolstojaus vardas, kaip rašytojo, skambėjo visam pasauli, jo sieloje virė didžiausia perversmo kova. Tą didžiausią sielos krizį jis pergyveno 1878 m.

Bet praėjo sielos karo laikas, praėjo dvasios krizis, atėjo šviesus atgimimo ir darbo metas. Dabar Tolstojus rašo ne romansus, bet filosofiško turinio veikalus. 1879 m. pasirodo jo „Išpažintis“, 1884 m. „Kame mano tikėjimas“, 1886 m. „Tai kamums veikti“, 1880 m. „Trumpas Evangelijos išdėstymas“, 1887 m. „Apie gyvenimą“ ir kiti.

Dabar, po 1878 m. sielos krizio, Tolstojus pašventė visa savo likusį gyvenimą žmonių mokyti. Jis vis giliau gilina sielą tiesos pranašo rolę, vis labiau neigia savo praėjusį gyvenimą. Tolstojus nepripažįsta kompromisų, atsisako dirbti nirtvėkšti dailininko rašytojo darba. smerkia jį. Bet nors ir smerkia tokį darbą, tačiau tuo nauju laiku — 1899 m. dovanoja pasauliui tokį perlą „Atgimimas“ romaną. Šitame romane Tolstojus nuodugniai ir jaudinančiai nušviečia kunigaikščio Nechliudovo sielą, jo didžiąją nuodėmę (naprastos mergaitės suviliojimą) ir nė kiek nemažesnę atgailą.

(Daugiau bus).

S. L. A. REIKALAI

Kokias Teisias Turi S.L.A. Nariai ir Kuopos

„Ar SLA. nariai ir kuopos turi kokias nors teises?“ — tokį klausimą pastato Brooklyno komunistų organas ir vėliau savotišku būdu mėgina tą klausimą išaiškinti. Einant tokia tvarka, kaip sau išsiaiškina minimas komunistų organas, tai Susivienijimo būty tikra anarchija: jokios tvarkos, jokio susiklausymo organizacijoje nebūty galima palaikyti. Kiekvienas narys, kiekviena kuopa galėtų Susivienijimo konstituciją aiškinti kaip jam patinka, galėtų elgtis kaip jis nori organizacijos reikalais. Na, ir kas tuomet būtų iš Susivienijimo? Aišku, organizacija negalėtų nei mėnesio laiko išsilaikyti, ji turėtų pakrikti.

Nors dalinai reikia suktis su kai kurių SLA. veikėjų nuomone, kad ginčytis SLA. reikalais su komunistiniais organais yra tolygu, ką kovoti su vėjiniais malūnais, tačiau šiuo atsitikimu bus pravartu išsistarti apie SLA. narių ir kuopų teises organizacijos valdyme ir tvarkyme. Tas, neabejojame, išeis naudon ir patijos SLA. nariams. Ypatingai reikia šitas padaryti šia proga pasinaudojant, nes komunistų organas net dviejuose numeruose priplauškina keletą skilčių neva kritikavimui „Tėvynės“ straipsnio, kuriame buvo nurodyta SLA. Pildomosios Tarybos ir narių teisės konstitucijos aiškinimui.

Kokias gi teises turi S. L. A. nariai ir kuopos? Pirmiausiai, SLA. nariai turi organizacijos sudarymo teises, nes ir pats Susivienijimas nėra niekas daugiau, kaip tik visi organizacijos nariai. SLA. nariai turi Susivienijimo tvarkymo ir valdymo teises. Susivienijimo tvarkymą nariai atlieka per savo atstovus renkamus į Seimus, kurie suvažiavę padaro organizacijos tvarkymuisi ir valdymuisi taisykles, kurias vadiname konstitucija. Organizacijos valdymą nariai atlieka išsiskindami kuopų valdybas ir nomiuodami Pildomąją Tarybą. Taip pat nariai turi teises veikti savo ir visos organizacijos naudai per jų sudaromas kuopas; jie turi teisės svarstyti organizacijos reikalus kuopų susirinkimuose, turi teises pridaboti, kad visi kuopų nariai pildytų konstituciją, kad imantieji pašalpa neisnaudotų bereikalingai organizaciją.

Tačiau SLA. nariai turi ir pareigas, kurias įsibrėžė sau irgi toje pačioje konstitucijoje, kurioje pasižymėjo savo teises. Ir kuomet narių išrinkta atstovybė — Seimas susirinkęs teisėtu būdu padaro valdymosi taisykles — konstituciją, tai nei vienas narys atskirai, nei visas narių būrys sudarantis kuopą *neturi teisės laužyti tą konstituciją*, neigi atsisakyti

nuo tų pareigų, kurias konstitucija nurodo. Tuomet Susivienijimo konstitucija, kaip pamatinis organizacijos pasilaikymo dėsnis, pastoja griežtai privalomas kiekvienam SLA. nariui ir kartu visiems nariams. Tuomet nariai ir jų sudaromos kuopos jau negali nieko daryti organizacijos reikalais, ko neleidžia jiems daryti, arba ką draudžia daryti konstitucija. Be šitokios tvarkos organizacija negalėtų išsilaikyti.

Pavyzdžiui konstitucija nurodo, kad tik viena Pildomoji Taryba turi teisę aiškinti konstituciją, taigi valdymosi taisyklių prasmę — nariams nei kuopoms šitos teisės konstitucija nesuteikia. Kuomet kuopos ar atskiri nariai imasi aiškinti konstitucijos paragrafų prasmę, tai jau prasižengiama prieš konstituciją, nes pasisavinama sau tokios teisės, kokių konstitucija nesuteikia. Kiekvienam gali būti aišku dėl šitas padaryta. Kuomet konstitucijos nuostatų prasmę pavesta aiškinti vienai Pildomajai Tarybai, tai turime vienodą konstitucijos nuostatų aiškinimą ir tik tokiu būdu galima palaikyti organizacijoje tvarka. Jei būtų leista visiems SLA. nariams kad ir per jų sudaromų kuopų susirinkimų nutarimus aiškinti konstitucijos nuostatai, tai Susivienijimas galėtų susilaukti 360 skirtingų konstitucijos aiškinimų. Kiekviena kuopa aiškintų sau konstituciją taip, kaip jai geriau patinka ir išrodo. Kas tuomet atsitiktų organizacijoje? Aišku, tokia tvarka privestų organizaciją prie suirėdžių, visiškos betvarkės ir galutinio pakrikimo.

Jei konstitucijoje yra kas nors tokio, kas nariams nepatinka, tai jie gali tą iš konstitucijos pašalinti, gali konstituciją pataisyti ir papildyti tik konstitucijoje nurodytu būdu: duoti Seimui įnešimus tai padaryti. Jei Seimo du trečdaliai atstovų tokiam įnešimui pritars ir jį priims, tai konstitucija bus pakeista ar papildyta. Bet kol šitokių būdu konstitucija nėra pakeista nei papildyta, tai kiekvienas narys *neturi teisės laužyti ir privalo ją pildyti iki pat skutinės raidės*.

Tai tokios SLA. narių teisės ir pareigos sulig Susivienijimo tvarkymo ir valdymo. Dabar pažvelkime nors vienu atveju kaip komunistiniai organai S. L. A. konstituciją aiškina ir nori, kad visi SLA. nariai ją taip suprastų. Pavyzdžiui Brooklyno komunistų organas augščiau minėtoje savo „kritikoje“ paituotą SLA. konstitucijos skyriaus 5-to, paragrafą 5-tą, kuriame sakoma, kad „Pildomoji Taryba tur pilną galią aiškinti Susivienijimo įstatymų prasmę, ir tie aiškinimai riša Susivienijimą... ji daro visus įstaty-

mus ir padavijimus, kurie gali būti reikalingi ir derami Susivienijimo įstatymų vykdymui.“ Čia rodo ir mažas vaikas gali suprasti, kad konstitucija suteikia Pildomajai Tarybai pilną galią aiškinti konstitucijos nuostatų prasmę ir išleisti patvarkymus ir priėdėtinius įstatymus, jei tokie būtų reikalingi pamatinį Susivienijimo įstatymų, taigi konstitucijos vykdymui. Tačiau komunistų organas užsimerkęs tikrina:

„Ar šitas SLA. konstitucijos paragrafas suteikia Pild. Tarybai galią aiškinti Susivienijimo konstituciją taip, kaip jai (P. T.) patinka? Ne, nesuteikia. Nei žodelio nesakoma apie konstitucijos aiškinimą.

„Ar šitas paragrafas suteikia Pild. Tarybai galią išleisti net pridėtinius prie konstitucijos įstatymus? Ne, nesuteikia. Ir šiuo atveju visai neminima konstitucija.“

Šitokis užsimerkusio prieš teisybę priešingos skėreiojimas reiškia tą patį, ką tikrinti, kad saulė iš vakarų teka. Jei jau tas komunistinis „kritikas“ randa galimybę sakyti net tai, kad minimam konstitucijos paragrafe „nei žodelio nesakoma apie konstitucijos aiškinimą“, tai neverta daugiau kalbėti apie tokias komunistinių taradaių „kritikas“. Jei Susivienijimo konstitucija nėra organizacijos įstatymais ir valdymosi taisyklėmis, tai kur gi tie Susivienijimo įstatymai? Apart konstitucijos knygelės, kurioje telispa tik Susivienijimo tvarkymuisi ir valdymuisi įstatymai-taisyklės, jokių kitų Susivienijimas įstatymų neturi. Vienok komunistinis „kritikas“ užsimerkęs tikrina, kad čia ne apie konstituciją kalbama ir nori, kad ir visi SLA. nariai taip suprastų Susivienijimo konstituciją.

Kiek šitas komunistinių „kritikų“ pučiamas burbulas turi realio pamato sulig SLA. konstitucijos nuostatų aiškinimo, tiek ir visos komunistinės „kritikos“ SLA. reikalais yra vertos. Todėl nematome jokios prasmės atsakinėti į tas visų šitų demagogijos pamū grindais besivėmiančių reksnių nesąmones, kurių jie pritepė devyns galybės delei ano „Tėvynės“ redakcijos straipsnio, kuriame nurodėme, kad tie SLA. nariai ir tos kuopos laužo Susivienijimo konstituciją, kuomet jie užpuoja sau teises mokyti Pildomąją Tarybą konstitucijos nuostatų prasmę. Taipgi laužo konstituciją kuopos ir nariai, kuomet kuopų susirinkimuose išneša rezoliucijas nepamatuojančiai kaltinančias Pildomąją Tarybą. Šitas mūsų pareiškimas, matyt, komunistiniams rėksniams buvo lygus, ką karčiaisais pipirais bertum jiems į akis. Juk jų didžiausiu noru yra, kad S. L. A. nariai ir kuopos amžinai vaidintųsi, triukšmuotų su visokiomis rezoliucijomis ir protestais. O čia organas pakiša konstituciją ir parodo, kad taip elgdami nariai prasižengia prieš konstituciją ir gali papulti po bausmę toje pa-

S. L. A. REIKALU NUOTRUPOS

Rašo Pr. Bajoras.

SLA. 36 kp., Chicagoje, darbuotojai džiaugiasi nuotai vadinamų „progresyvių“ perskirą gavę. Dabar, sako, kuopa auga nariais, rupinasi kultūros reikalais, vieni kitus, kaip vienos organizacijos nariai-broliai, supranta ir kaip kuopos, taip ir visos organizacijos labai širdingai darbuojasi. Be ko kito, praeitame susirinkime kuopa nutarusi at-einančiam žiemos sezone rengti įvairiose tėmose pas-kaitas ir darbuotis, idant juodaugiau narių prie kuopos prirašius.

Sako, vien šitai jau daug reiškia, nes pirmiau, kuomet gyvavo drange su „pro-gresyviais“, apie panašius dalykus nė pamislyti nebuvo kada.

—o—
SLA. 53 kp., toje pat Chicagoje, ir gi neblogai einasi. Ši kuopa yra suor-ganizuota iš atskirtųjų iš 36 kp. „progresyvių“. Kaip tenka pastebėti spaudoje, 53 kp. gauna naujų narių ir neatsilieka parengimuose.

Smagu tai pažymėti, ar ne?

—o—
Ir to požymio smagumą labiausia atjaus gal tie, kurie dar neužmiršo, kuomet 36 kuopoje ėjo frakeinių partizanų kovos. Juk tuomet šitoje kuopoje apie naujų narių gavimą, apie parengimus, apie paskaitas bei kitus kultūrinio pobūdžio pasireiškimus nebuda-vo nė prisimenama. Tais laikais ten „krūvini“ mu-šiai ėjo už „idėjas“, už „partinius įsitikinimus“, kurie Susivienijimo visiškai nešildo. Nebroliai kai ten kautasi už 600 narių vadovybę.

Sakau, 36-tos kuopos veikime ir susirinkimuose maišėsi visas margasai pa-saulis, tik labai-labai mažai buvo kalbama apie Susivie-nijimo reikalus, apie lietu-viams artimus sielos dalykus — lietuviybę.

Bet, „taikos angelui“, S. L. A. Pildomajai Tarybai ir jos ingaliotiniui, pro 36-tos kuopos pastogę praskri-dus, ramybė tarp kovojan-čių brolių užviešpatavo. Ramybė, sakau, kuria šian-dien džiaugiasi ir „progre-syviai“ ir „neprogresy-viai“. Ramybė, kuria ir SLA. Centrai ir visai orga-nizacijai prisieina pasi-džiaugti.

—o—
O atsiminkime, ką tuo-met darė komunistų spau-da, kai Pildomoji Taryba ėmėsi 36 kp. kovojančius brolius skirti! Kiek purvo, kiek kolonijų, kiek grubi-lucijas nepamatuojančiai kaltinančias Pildomąją Ta-rybą. Šitas mūsų pareiški-mas, matyt, komunistiniams rėksniams buvo ly-gus, ką karčiaisais pipirais bertum jiems į akis. Juk jų didžiausiu noru yra, kad S. L. A. nariai ir kuopos am-žinai vaidintųsi, triukšmuo-tų su visokiomis rezoliuci-jomis ir protestais. O čia organas pakiša konstituciją ir parodo, kad taip elgdami nariai prasižengia prieš konstituciją ir gali papulti po bausmę toje pa-

vių“ pusės. Už tai komu-nistai rėkė, barėsi ir pylė Pildomosios Tarybos adre-su aršiausias pamazgas. Pludo jie tuomet, kiek tik jų piktos širdelės leido!

Bet šiandien?..

Tiesa, ir šiandien kai ku-rie komunistų organai a-pie tai su didžiausia „šird-gėla“ prisimena. Jie dar ir šiandien Pildomąją Tary-bą už „kuopų skaldymą“ vainoja. Vienok to pra-eities riksmo jau tik mažu-tis atbalsėlis teliko. Jis jau baigiasi nykti kaip girioje aidantis atbalsis. Tai jau tik nuilsusio nerimo aim-a-na. Riksmas baigiasi. O baigiasi gi todėl, kad ir ko-munistai ir tie „skaudžiai nukentėję“ „progresyviai“

mato, kad Pildomoji Tary-ba atliko šventą darbą. Pil-domoji Taryba atnešė ra-mybę buvusiems ir esan-tiems SLA. 36 kuopos na-riams, kurie šiandien savo darbuote, savo kultūrinio veikimu didžiūojasi.

Nors komunistinė spau-da tuos atgarsius dar kai kada pakartoja, bet SLA. 36 kp. ir 53 kp. nariai pa-tenkinti. Ko daugiau ir reikia?! Gražus tikslas at-siektas!

—o—
Kitaip bet gi dalykų esa-ma kitoje SLA. kuopoje. Čia turiu minty keletą žo-džių tarti apie SLA. 14 kuopą.

SLA. 14 kuopoje ir gi smarkų frakeinių ginčų ir nesupratimų ėjo. Jie pra-sidėjo, rodos, dar prieš už-praeitą SLA. Seimą ir tę-sėsi veik d iki šiuo metu. S. L. A. 14 kp. pilną vadovy-bę rengėsi paimti „progre-syviai“. Tuomet broliškumo ir fraternalizmo principai griausmingai nudardėjo i bedugnę. Tos pačios orga-nizacijos, tos pačios kuo-ka po nariuose gimė tokia ne-apykanta, apie kurią su-ku būtų ir atpasakoti. Ir tai visa ėjo taipgi, kaip ir 36-toje kp., už „idėjas“, už „savotiškus partinius įsi-tikinimus“.

Ramybės įvykinimui pa-sišauktas tas pats „taikos angelas“ Pildomoji Tary-ba. Ji savo užduotį atliko kaip jai geriausiai išrodė. Ji „aršiausiai nuskriaus-tuosius“ paprašė „apleisti 14 kp. ir suteikdama jiems atskirą numerį pareiškė: „Lai jūmyse šventoji ra-mybė viešpatuoja. Kitaip-dien džiaugiasi ir „progre-syviai“ ir „neprogresy-viai“. Ramybė, kuria ir SLA. Centrai ir visai orga-nizacijai prisieina pasi-džiaugti.

—o—
O atsiminkime, ką tuo-met darė komunistų spau-da, kai Pildomoji Taryba ėmėsi 36 kp. kovojančius brolius skirti! Kiek purvo, kiek kolonijų, kiek grubi-lucijas nepamatuojančiai kaltinančias Pildomąją Ta-rybą. Šitas mūsų pareiški-mas, matyt, komunistiniams rėksniams buvo ly-gus, ką karčiaisais pipirais bertum jiems į akis. Juk jų didžiausiu noru yra, kad S. L. A. nariai ir kuopos am-žinai vaidintųsi, triukšmuo-tų su visokiomis rezoliuci-jomis ir protestais. O čia organas pakiša konstituciją ir parodo, kad taip elgdami nariai prasižengia prieš konstituciją ir gali papulti po bausmę toje pa-

vių“ pusės. Už tai komu-nistai rėkė, barėsi ir pylė Pildomosios Tarybos adre-su aršiausias pamazgas. Pludo jie tuomet, kiek tik jų piktos širdelės leido!

Bet šiandien?.. Tiesa, ir šiandien kai ku-rie komunistų organai a-pie tai su didžiausia „šird-gėla“ prisimena. Jie dar ir šiandien Pildomąją Tary-bą už „kuopų skaldymą“ vainoja. Vienok to pra-eities riksmo jau tik mažu-tis atbalsėlis teliko. Jis jau baigiasi nykti kaip girioje aidantis atbalsis. Tai jau tik nuilsusio nerimo aim-a-na. Riksmas baigiasi. O baigiasi gi todėl, kad ir ko-munistai ir tie „skaudžiai nukentėję“ „progresyviai“

mat, kad Pildomoji Tary-ba atliko šventą darbą. Pil-domoji Taryba atnešė ra-mybę buvusiems ir esan-tiems SLA. 36 kuopos na-riams, kurie šiandien savo darbuote, savo kultūrinio veikimu didžiūojasi.

Nors komunistinė spau-da tuos atgarsius dar kai kada pakartoja, bet SLA. 36 kp. ir 53 kp. nariai pa-tenkinti. Ko daugiau ir reikia?! Gražus tikslas at-siektas!

—o—
Kitaip bet gi dalykų esa-ma kitoje SLA. kuopoje. Čia turiu minty keletą žo-džių tarti apie SLA. 14 kuopą.

SLA. 14 kuopoje ir gi smarkų frakeinių ginčų ir nesupratimų ėjo. Jie pra-sidėjo, rodos, dar prieš už-praeitą SLA. Seimą ir tę-sėsi veik d iki šiuo metu. S. L. A. 14 kp. pilną vadovy-bę rengėsi paimti „progre-syviai“. Tuomet broliškumo ir fraternalizmo principai griausmingai nudardėjo i bedugnę. Tos pačios orga-nizacijos, tos pačios kuo-ka po nariuose gimė tokia ne-apykanta, apie kurią su-ku būtų ir atpasakoti. Ir tai visa ėjo taipgi, kaip ir 36-toje kp., už „idėjas“, už „savotiškus partinius įsi-tikinimus“.

Ramybės įvykinimui pa-sišauktas tas pats „taikos angelas“ Pildomoji Tary-ba. Ji savo užduotį atliko kaip jai geriausiai išrodė. Ji „aršiausiai nuskriaus-tuosius“ paprašė „apleisti 14 kp. ir suteikdama jiems atskirą numerį pareiškė: „Lai jūmyse šventoji ra-mybė viešpatuoja. Kitaip-dien džiaugiasi ir „progre-syviai“ ir „neprogresy-viai“. Ramybė, kuria ir SLA. Centrai ir visai orga-nizacijai prisieina pasi-džiaugti.

—o—
O atsiminkime, ką tuo-met darė komunistų spau-da, kai Pildomoji Taryba ėmėsi 36 kp. kovojančius brolius skirti! Kiek purvo, kiek kolonijų, kiek grubi-lucijas nepamatuojančiai kaltinančias Pildomąją Ta-rybą. Šitas mūsų pareiški-mas, matyt, komunistiniams rėksniams buvo ly-gus, ką karčiaisais pipirais bertum jiems į akis. Juk jų didžiausiu noru yra, kad S. L. A. nariai ir kuopos am-žinai vaidintųsi, triukšmuo-tų su visokiomis rezoliuci-jomis ir protestais. O čia organas pakiša konstituciją ir parodo, kad taip elgdami nariai prasižengia prieš konstituciją ir gali papulti po bausmę toje pa-

Jūs kalbėkite kaip sau norite, bet man SLA. kai kurių kuopų skyrimo rei-kales sekamai išrodo. Pil-domoji Taryba, perskirda-ma vieną-kitą kuopą, atli-ko gerą ir praklinų darbą. Nepersenai vienas mūsų se-nas darbuotojas, p. Grybas, sekamai išsireiškė: „At-skirti dū kovojančių bro-lių, tai yra šventas dar-bas.“ Aš žinau, kad tai šventas darbas. Tai žino-musų „progresyviai“, žino komunistų spauda. Juo la-biau šitai žino tie žmonės, kuriems prisiejo ar prisieina su savo broliais-lietu-viais vienos organizacijos pastogėje niautis.

Jei kam reikėtų pilnų, neperdedamų skyrimo ir grąžinimo atgal davinių tu-rėti, manau juos mielai ga-lėtų suteikti 36, 53 ir 14 kuopos. Taip pat galėtų ge-rokai patvirtinti Worcesterio, Detroito, Indiana Har-bor ir kt. miestų kuopos.

—o—
Man, kaip-ne-kaip, vis dar norėtusi, kad tasai „taikos angelas“ Pildomoji Taryba, dar kartą į SLA. 14 kuopos pastogę pažvel-gtų. Nebūtų pro šalį, kad jis apsilankytų ir tose kuo-pose, kur vis dar frakeinių partizanų kova tebeina, kur

fraternalizmo principai ap-gailaujamai po kojų my-niojama.

Be fraternalizmo juk mes neturime pamato gyventi. Todėl kur jis pradeda svy-ruoti, reikia jį gerai išnau-jo apeimentuoti, nepaisant, kad prisieina vieną-kitą kuopą perskirti, kad, tuo tarpu, vieno-kito nario ne-tenkama. Pastaciūs mūsų organizaciją tikrais fra-ternalizmo pamatais, išgu-jus iš kuopų frakeinius er-gelius, kur kas ant geresnių kojų atsiesina: gausime daugiau naujų narių ir mumis bus kur kas geriau pasitikima. Be to, ramiai galėsime veikti mūsų išei-vijoje kultūrinius, lietuvy-be vainikuojamus, darbus

—o—
SLA. 343 kp., Indiana Harbor, Ind., šiam sezonui užsibrėžė keletą gražių ir pažymėtinai girtinų darbų. Be kitų, ji dės visas pas-tangas, idant prie kuopos suorganizavus čia gimusi-augusių pilnametį jaunimą. Kad tą jaunimą geriau prie organizacijos pritraukus, kaip tik susidarys tinka-mas jaunuolių būrys, orga-nizuos Base Ball ir Basket Ball jautkus.

Base Ball jautkų mūsų organizacijoje yra jau ke-letas. Basket Ball jautkas pas mus tai dar naujanybė. Jei 343 kp. jį suorganizuos, bus pirmutinis mūsų orga-nizacijoje kuopa tokį jauk-tą turėdama.

343 kuopai linkėtina ge-rų pasekmių. Organizuoki-te jaunimą, nes tik jauni-me mūsų kilnioji ateitis.

—o—
Chicagoje rengiama di-delis koncertas. Jį rengia mūsų organizacijos stambi ir veikli darbuotoja p. Z. Krasauskienė. Koncertas i-vyks spalio 24 d., Lietuvių Auditorijoje.

Šiame koncerte p. Kra-sauskienė rengiasi debiu-nuoti ir tikroje šviesoje pa-rodyti savo talentingumą. Ponia Krasauskienė yra Amerikoje gimusi-augusi lietuvaite. Bet, kaip tokia, ji daug kuo — pavyzdžiui patriotingumu — pralenkia daugelį iš Lietuvos atvyku-sių, ten gimusių-augusių lietuvačių.

Be p. Krasauskienės šia-me koncerte pasirodys ke-letas ir gi Amerikoje augu-sių-gimusių talentų. Žo-džiui, bus tai Amerikoje gi-musio-augusio jaunimo dai-nių pokilis. Jį reiktų stam-biai paremti. Ypač šitai tu-tėtų turėt omeny SLA. na-riai-narės chieagiečiai.

—o—
Daugelis SLA. kuopų jau atidarė lietuvių kalbos mokyklėles, i kurias įsirašė pažymėtinai didelis jau-nuolių skaičius. Kai kurios mokyklos rengiasi gerai gyvuoti ir nuveikti kur kas didesnius darbus, nė kad prateitais mokslo sezonais.

Bet liudnai reikia minė-ti, kad kai kurios praeitais metais mokyklėles palai-kiusios kuopos dar vis ne-išsijudina. Kai kurių mo-kiniai jau pradeda ieškoti. Spaudoje pastebėjau, kad paieškoma pernai gerai gy-vavusi Pittstone palaikyta mokyklėlė.

Pittstoniečiai, kame da-lykas, kame apsilaidimas?!

—o—
SLA. 6-tas anskritys, ku-ris gyvuoja Chicagoje ir

apima šio didmiesčio bei apylinkės kuopas, savo suvažiavimą turėjo rugsėjo 23 dieną. Delegatų dalyvavo arti penkių dešimtų. Suvažiavime reikėsi gero ir malonaus organizacijai uopo. Valdybos raportai rodo, kad apskritys darbuojasi. Pranešta, kad netrukus Chicago apylinkėje bus suorganizuota suaugusio jaunimo kuopa. Prie apskričio prisidėjo dar dvi naujos kuopos. Tarimais rodo, jog apskritys darbuojasi, idant pasistengus jaunimą aprūpinti sporto darbuote. To delei manoma įsigyti nuolatinis sporto direktorius.

Gera, kad apskritys organizacijos reikalais rūpinasi. Juk ne kitaip ir turi būti.

„Vilnis“ No. 222 „visam pasauliui“ paskelbė neįsąsakyti „strošną žinią“. Esą senenai SLA sekretorė p-lė Jurgeliutė lošusi golfą Sodas, Mich. ir lančius Chicagoje.

„Poor“ „Vilnis“! Dar didesni „poor fishes“ jos korespondentai! Neturėjo jie kito apie SLA. bei jo darbuotojus rašyti, tai bent šita „eudą“ sugalvojo. O reikia žinoti, kad mūsų sekretorė Sodas, Mich. dar niekad nebuvo, golfo nelošia ir „Vilnis“ menamu laiku buvo ne Chicagoje, bet New York'e ir vietoje lošti golfą, tvarkė svarbius mūsų organizacijos reikalus.

Taip stambiai apsirikiusi „Vilnis“ supyko ant pati savęs, savo rašytojų-korespondentų ir pusėtinai suminkštėjo link Susivienijimo: „Vilnis“ No. 224 jau nę žodeliu apie SLA. ir jo darbuotojus neprisimenama.

Tai neapsakomai didelė naujybė SLA. nariams! Stebiuos ir sakau: Nejaugi „Vilnis“ nors kartą susipras ir paliks SLA. ramybėje! Kaip sveika Susivienijimui būtų, jei tasai laikraštėlis SLA. reikalų neliešytų! Aš tikrai pradžiu: tuomet mes apie šį raudoną šlamštą nę mažiausiu žodeliu neprisimintume.

SLA. APSKRIČIU DARBUOTĖ

SLA. 6-to APSKRIČIO SUVAŽIAVIMAS.

Spaudos Komisijos Pranešimas.

Chicagoje rugsėjo 23 d. Gage Park svet. įvyko SLA. 6-to apskričio suvažiavimas. 13 apskričio kuopų prisitūnę suvažiavimui delegatus skaitiūje 45.

Svarstant apskričio ir Susivienijimo reikalus sulig valdybos patiekta dienoktvarke, tapo p-daryta sekami nauji nutarimai:

1. Surengti apskričių kokių bižnišką vakarą, kuris duotų pelno ir padėtų papildyti apskričio iždą. Rengimo darbas pavesta valdybai.

2. Pasirūpinti surasti tinkamą „sporto instruktorių“, ir, jei bus galima, pasamdyti jį prieinamomis sąlygomis. Toksai instruktorius turėtų vadovauti susiorganizuotiems šio apskričio jaunuoliams sporto reikaluose.

3. Prašyti Centrą, kad jis greičiausiu laiku paskirtų ir užlaikytų organizatorių Chicagoje ir apylinkės miestams, kur

toks organizatorius galėtų verbuoti ir Susivienijimą naujus narius.

4. Išreikšti viešą papeikimą Dr. Graičunui užtai, kad jis šmeižia mirusį SLA. išdininką a. a. Paukštį.

5. Duota įsakymas apskričio valdybai pagaminti planus vajui verbuoti naujus narius į šio apskričio kuopas.

6. Sekamą suvažiavimą laukti Northsideje.

Suvažiavimo Tvarka.

Apskričio pirmininkas, atidarys suvažiavimą, paskyrė mandatų komisiją iš dviejų, į kurią įėjo p. Kiselis ir p. Baranauskienė.

Spaudos komisiją išrinko iš trijų: — J. Šmotelis, Ad. Micevičius ir M. Kemėšienė.

Dirbant mandatų komisijai prie sutvarkymo mandatų, delegatai kviečiami kalbėti: — p. Barzdys, iš Indiana Harbor, atsiprašo; J. Kaulas, iš Universal Lodge, sako, kad jaunuoliai veikia, organizuojasi ir rengiasi prie futbolo; ponia Žilvitenė sako, kad moterys iki šiol mažai ką veikė, bet dabar stosiandis į darbą ir dirbsiančios smarkiai; p. Mačiukas reikią džiaugsmą, kad apskritys laiko suvažiavimą Marquette Park apielinkėje, kur dar visai senenai buvo pikli laukai, o jau dabar yra puikiausia lietuvių kolonija ir eina prie to, kad pasidarys kultūrinis lietuvių centras; p-lė Walanches — jaunuolė — sako, būtų galima daug veikti, jei centras pasirūpintų pastatyti namą, kur būtų galima susirinkti; Andriulis ir Žukonis palinkėjo pasisekimo; p. Ruzgis — jaunuolis sakė, kad jaunuoliai dirba ir gali dirbti ir būtų gerai, kad visi Susivienijimo nariai dirbtų sutikime su kiti kitu ir su jaunuoliais; M. Ruzgis pasakė, kad jau kalbėti užteks ir Adomas Micevičius užbaigė kviesdamas visus narius prie darbo Susivienijimo labui.

Priimtos į apskritį dvi kuopos, butent: Jaunuolių Universal Lodge ir So. Englewood kuopa. Mandatų komisija praneša, kad mandatų yra 83 nuo 13 kuopų, bet suvažiavime dalyvauja 42, neatvyko 41. Vėliaus atvyko dar keli delegatai. Skaitytas laiškas nuo Centro sekretorės, p-lės Jurgeliutės, kuri praneša, kad nuo rugs. 24-tos iki 30 lankysis Chicago Cunard laivų linijos atstovas p. Bukšnaitis ir tarp kitko jis sutiktų pakalbėti SLA. kuopoms, jei jos galėtų surengti jam prakalbą. Laiškas priimtas.

Raportai. Pirmininkas Stungis raportavo, kad visi valdybai pavesti darbai buvo atlikti. Rengiamasi greitai laiku sutverti dar vieną suaugusių jaunuolių kuopą. Organizatorius Dr. Montvidas sako, kad apskritys auga ir be jo darbo, užtat jis nemato reikalo nę idrbiti. Pasakui pasakė „organizatyvišką“ prakalbą ir užbaigė. Išdininkė pranešė, kad ižde dabar randa si \$82.37, bet yra daug ir išmokėjimų. Jaunuoliams koncerto rengimo komisija pranešė, kad tas koncertas (atsibuvęs pereiną pavasarį) davė apskričiai \$75.00 nuostolių.

Užbaiga ir Užkandžiai. Besibaigiant suvažiavimui pirmininkas pranešė, kad beismėje to paties namo yra rengiama užkandžiai ir kad visi delegatai ir delegatės yra kviečiami valgyti.

Išlikusių, beismėje buvo nutiestas stalas ir apraustas valgiais. Apart valgių buvo aulau, papso ir kitokių gardumynų. Delegatai ir delegatės užkandžiavo, šnekučiavo ir pagaliaus išsikirstė gerame upe ir

ragindami kiti kitą „kalnus nuverst“ Susivienijimui.

Spaudos Komisija:
J. Šmotelis,
Ad. Micevičius,
M. Kemėšienė.

IŠ S.L.A. KUOPU DARBUOTĖS

GRAND RAPIDS, MICH.

Iš SLA. 60-tos Kp. Darbuotės. Aš nežinau, kodel mūsų korespondentai nieko nerašo iš SLA. 60-tos kuopos veikimo. Sakytiau, kad jiems jau nusibodo rašinėti. Bet kadangi nieko nebuvo rašoma, tai aš negalėdamas pakęsti ir vėl turiu šį-tą parašyti.

Taigi, yra smagu šis-tas iš mūsų kuopos veikimo pareikšti, nes pusėtinai veikiamą, ypač jaunuolių skyriuje. SLA. 60-tos kuopos susirinkimą, laikytą rugsėjo 9 d. atidarė kuopos pirm. D. Greičaitis 1:30 val. po piet. Skaitytas protokolas priimtas vienbalsiai. Po to sekė įvairių komisijų raportai. Pikniko komisija pranešė, kad piknikas įvyko rugpičio 12 dieną. Pavyko neblogai.

Po to organizatorius T. Aleksynas raportuoja, kad jaunimo skyrius praeitame susirinkime nutaręs surengt vakariene, kuri įvyks rugsėjo 15 d. Vakarienės pelnas bus skiriamas p. K. Paukščiui, buvusiam jaunuolių skyriaus pirmininkui, kuris dabar studijuoja mediciną Ann Harbor, Mich. Tikimasi, kad kuomet p. Paukštis grįž į Grand Rapids, tai ir vėl imsis SLA. darbuotės. Taip gi jaunimo skyrius nutaręs surengti pikniką, kuris įvyks rugs. 23 d. Šiuo pikniku bus užbaigta šio sezono veikimas.

Organizatorius T. Aleksynas paskelbė kontestą gavimui naujų narių. Kontestas tęsis per 60 dienų, tai yra nuo 19 d. rugsėjo iki 4-tai dienai lapkričio. Konteste gali dalyvauti kiekvienas šios kuopos narys. Kontestantams „kiriama penkios dovanos: du doleriai mažiausia ir 10 dolerių didžiausia. Daugiausia narių prirašę kontestantai gaus didesnes dovanas, mažiau prirašiusieji gaus mažesnes dovanas. Kuopos susirinkimas organizatoriaus patiekta planą užgyrė ir kai kurie prisidėjo konteste imti dalyvumą.

Jurgis Lapinskas, SLA. 60 Kp. Sekr.

INDIANA HARBOR, IND.

Iš SLA. 343 Kp. Darbuotės. Praėjusiam kuopos susirinkime nutarta daug gerų dalykų. Pagal tuos tarimus kuopa ateity galės gerai pasirodyti jaunimo organizavime.

Susirinkime perstatyta dvi naujų narių aplikacijos. Abi priimtos. Priėjus prie komisijos raportų, pirm. P. S. Rindokas išdavė raportą iš įvykusio kuopos išvažiavimo. Kai raportas rodo, tai išvažiavimas pavyko gerai. Išmokėjus visas išlaidas, kuopai liks \$41.35 pelno. Su šiuo raportu sutiko ir kiti komisijos nariai.

Parengime daugiausia darbavosi šie nariai: St. Bartkus, Pr. Audis, V. Grimaila ir P. S. Rindokas.

Reikia pasakyti, kad iš šio išvažiavimo kuopa turės daug naudos; be likusio pelno, kuopa surado gerą vietą sekančių metų parengimams. Ateinančiais metais turėsime gražią ir gerą vietą išvažiavimams. Taip gi su pastaruoju kuopos išvažiavimu užbaigė vasarinis kuopos veikimas.

Kuopa nutarė ateinančiame sezone gyvai pasidarbauti suaugusio jaunimo organizavime. O kaip tik bus ganėtinai jaunuolių skaičius, tai kuopa imsis organizuoti Basket Ball ir Base Ball jauktą. Tai bus galima atsiekti, nes kuopa žada dėti visas pastangas, idant sa-

vo užsibrėžtą darbą tinkamai atliktus. Jeigu tai atsieksime, bus atliktas didelis ir naudingas mūsų tarpe darbas.

P. S. Rindokas, SLA. 343 Kp. Pirm.

HARTFORD, CONN.

Iš SLA. 124 Kp. Susirinkimo. SLA. 124 kp. mėn. susirinkimas buvo rugs. 9 d., 1928, Y. M. C. A. salė, 2 val. po piet.

Iš priežasties svarbių reikalų į susirinkimą negalėjo pributi, bet man, kaip korespondentui, nariai suteikė sekančias žinutes apie šį SLA. 124 kp. susirinkimą.

Susirinkimą atidarė ir tvarkingai vedė pirminink. Skaitytas protokolas ir priimtas. Įvairių komisijų raportai buvo išduoti ir priimti. B. Vedeikis, delegatas atsibuvusio SLA. Seimo, išdavė galutiną raportą. Nors tai atliktą biskį ir vėlai, bet jo darbo sąlygos nedaleidė tai padaryti pirmiau. Iš raporto aiškiai matyta, kad Seimas buvo triukšmingas ir paaiškėjo, kad opozicijai nerupėjo S. L. A. reikalai, bet tik triukšmo kėlimas.

Užpereiname susirinkime, kada didžiauma narių buvo jau išsivaikščiojus, komunistėliai su 7 balsais nutarė kuopos susirinkimus laikyti pirmadienio vakarais, vietoj sekmadienio po piet. Išėjusiems nariams tas nepatiko ir buvo valdybai tas pastebėta. Kuopos valdybai susirinkus ir apsvačius perkelimą susirinkimų, nutarė laikyti susirinkimus po sekmadienio — kas antrą sekmadienio kožno mėnesio, Y. M. C. A. salė, Pearl St., 2 v. po piet.

Praeitame susirinkime tas klausimas vėl iškeltas, bet komunistėliai, pamatę valdybos nutarimą, neišdrįso priešintis. Pasimirus vienam SLA. 124 kp. nariui, valdybai pasitarus, nupirktas gėlių vainikas. Kada susirinkime tai paaiškinta, tai vienas komunistas priešinosi ir sakė: „Kratras perka, lai tas ir užsimoka.“ Bet didžiauma kuopos narių užgyrė valdybos pasiūlymą ir kuopa nupirko vainiką už \$10.00 S. L. A. 124 kp. nariui a. a. Micevičiui, kuris tapo palaidotas 10 d. rugs., 1928 su bažnytinėmis apeigomis. Kuopa atsistojimu pagerbė savo mirusį nari.

Į 4-to apskričio suvažiavimą, Meriden, Conn. išrinkta keturi delegatai: J. Sekys, B. Vedeikis, J. Januškevičia ir Mikalauskas.

J. Januškevičia, Jr., 124 Kp. Koresp.

NEKROLOGAS

NEWARK, N. J.

A. a. Albertas Bičkus, SLA. 245 Kuopos Narys. Velionis Albertas Bičkus su šiuo pasauliu skyrėsi 19 d. rugsėjo, 4:30 val. ryte, išsarges penkioliką dienų.

Velionis priklausė prie sekančių organizacijų: SLA. 245 kp., Pasilinksminimo Kliubo, anglų org. Moose.

Velionis buvo SLA. 245 kp. iždo globėjas. Buvo nevedęs, ramaus budo ir laisvų pažiūrų žmogus. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis rugs. 22 d., Holly Cross kapynėse, Arlington, N. J.

B. Deržanaukas.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

A. Galkui, Philadelphia, Pa. Tamstos polemikos dėl SLA. 342 kp. valdybos pareiškimo „Tėvynėn“ nedėsimė. SLA. 342 kp. valdybos pareiga buvo padaryti oficialus pareiškimas, kad kuopos piknikas nieko bendra neturėjo su kilusiomis komunistų piknike muštynėmis.

Antra, Tamsta sakaisi esąs

bešliškas žmogus ir tik teisybės delei nori pastabą padaryti ir „atitaisyti“ SLA. 342 kp. valdybos pareiškimo netikslumus, tačiau pirmu Tamstos pareiškimu yra primetimas „neteisybės“ S. L. A. 342 kp. valdybai delei kuopos rengto pikniko nukėlimo į kitą dieną motyvų. Kaip Tamsta gali žinoti geriau už kuopos valdybą delko tapo piknikas nukeltas į kitą dieną, kuomet sveikas net Philadelphiajį gyven? Tas padaro, kad Tamsta ne bešliškus motyvais vadavaisi šita polemiką rašydamas. Taipgi laikraščiu negalima daryti galutinų išvadų kas tų muštynių kaltininku yra, kuomet tas atsitikimas patekęs teisman. Kuomet teismas tars savo žodį, tik tuomet bus galima paduoti ir priimti. B. Vedeikis, delegatas atsibuvusio SLA. Seimo, išdavė galutiną raportą. Nors tai atliktą biskį ir vėlai, bet jo darbo sąlygos nedaleidė tai padaryti pirmiau. Iš raporto aiškiai matyta, kad Seimas buvo triukšmingas ir paaiškėjo, kad opozicijai nerupėjo S. L. A. reikalai, bet tik triukšmo kėlimas.

Užpereiname susirinkime, kada didžiauma narių buvo jau išsivaikščiojus, komunistėliai su 7 balsais nutarė kuopos susirinkimus laikyti pirmadienio vakarais, vietoj sekmadienio po piet. Išėjusiems nariams tas nepatiko ir buvo valdybai tas pastebėta. Kuopos valdybai susirinkus ir apsvačius perkelimą susirinkimų, nutarė laikyti susirinkimus po sekmadienio — kas antrą sekmadienio kožno mėnesio, Y. M. C. A. salė, Pearl St., 2 v. po piet.

Praeitame susirinkime tas klausimas vėl iškeltas, bet komunistėliai, pamatę valdybos nutarimą, neišdrįso priešintis. Pasimirus vienam SLA. 124 kp. nariui, valdybai pasitarus, nupirktas gėlių vainikas. Kada susirinkime tai paaiškinta, tai vienas komunistas priešinosi ir sakė: „Kratras perka, lai tas ir užsimoka.“ Bet didžiauma kuopos narių užgyrė valdybos pasiūlymą ir kuopa nupirko vainiką už \$10.00 S. L. A. 124 kp. nariui a. a. Micevičiui, kuris tapo palaidotas 10 d. rugs., 1928 su bažnytinėmis apeigomis. Kuopa atsistojimu pagerbė savo mirusį nari.

Į 4-to apskričio suvažiavimą, Meriden, Conn. išrinkta keturi delegatai: J. Sekys, B. Vedeikis, J. Januškevičia ir Mikalauskas.

Kūpu Susirinkimai

Wilkes Barre, Pa. SLA. 115 kuopos susirinkimas įvyks 7 d. spalio, 2 val. po pietų, 318 E. Market St. svetainėje. Visi nariai kviečiami skaitlingai susirinkti ir užsimokėti mokeskis, o labiausia tie, kurių yra užvilktos. Atsiveskite ir savo draugus prirašyti prie SLA. 115 kuopos.

Jonas Urbonas — sekr.

South Boston, Mass. SLA. 43 kuopos susirinkimas įvyks spalio 12 d., 1928 m., 7:30 val. vakare, Lietuvių Ukėsų svetainėje, kertė E ir Silver gatvių. Visi nariai yra kviečiami pributi, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. Taipgi nepamirškite ir naujų narių pakalbinti, kad prisirašytų prie SLA. 43 kuopos.

Valdyba.

Sebastopol, Pa. SLA. 203 kp. bertaininis susirinkimas įvyks 7 dieną spalio, 2 val. po pietų, K. Skiečiaus svetainėje. Visi nariai kviečiami dalyvauti ir užsimokėti mėnesines mokeskis. Ateiti... atsiveskite ir savo draugus prirašyti prie S. L. A. 203 kuopos.

J. Galinskas — sekr.

Buffalo, N. Y. SLA. 304 kp. susirinkimas įvyks 14 d. spalio, 1928, Peterson svetainėje, 237 Sycamore St., 2:30 val. po piet. Malonėkite visi ateiti ir užsimokėti užvilktas mėnesines mokeskis. Taipgi bus daug svarbių reikalų aptarimui. Malonėkite atsivesti ir naujų narių prirašyti prie SLA. 304 kp. Adėlė Dieinikačiūtė — sekr.

Terryville, Conn. SLA. 325 kp. svarbus susirinkimas įvyks spalio 7 d., 1928, 1 val. po piet, pas K. Micevičių. Malonėkite visi nariai į susirinkimą ateiti ir užsimokėti mokesčius. Taipgi bus išduotas delegato raportas iš SLA. 4-to apskričio suvažiavimo. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 325 kp.

K. Micevičius.

New Britain, Conn. SLA. 34 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks ketverge, spalio 11 d. 8-tą val. vakare, Lietuvių svetainėje, 354 Park St. Kviečiami visi nariai atsilankyti skaitlingai, nes yra daug svarbių reikalų apkalbėti kuopos gerovei. Atsiveskite ir savo draugus prirašyti prie SLA. 34 kp. Petras P. Pilipauskas — sekr.

Los Angeles Cal. SLA. 75 kuopos susirinkimas įvyks 10 d. spalio 7 val. vakare, 224 So. Spring St. salė, room 218. Visi nariai atsilankykite ir užsimokėkite savo duokles. Ateidami atsiveskite ir savo draugus prirašyti prie SLA. 75 kp.

K. Lubin — rašt.

McKees Rocks, Pa. SLA. 286 kuopos susirinkimas įvyks 14 d. spalio, A. Prieglaudos Lietuvių svetainėje, 24 Locust St. Malonėkite visi atsilankyti į šį susirinkimą ir atsiveskite savo draugus prirašyti prie S. L. A. 286 kuopos.

D. Sanda — sekr.

Melrose Park, Ill. SLA. 125 kuopos susirinkimas įvyks 7 d. spalio, 9:30 val. ryte, P. Vaidiūnų svetainėje, 15-ta ir Lake Street. Atsilankykite visi nariai į šį susirinkimą, nes bus renkami darbininkai bušančiam kuopos balui.

P. Urbaitis — prot. sekr.

Mahanoy City, Pa. SLA. 211 kuopos susirinkimas įvyks 7 d. spalio, 1928 m., Knights of Columbus svetainėje, 1 val. po pietų. Visi nariai ir narės malonėkite pributi į susirinkimą, nes bus daug svarbių reikalų. Ateidami atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 211 kuopos.

Jonas Nevulis — sekr.

FARMOS

ANT PARDAVIMO.

Pigiaj parduoda 5 geros farmos su mašinomis ir javais. Rašykite:

JOE BENDER, R. D. 2, ESPERANCE, N. Y.

Lietuviai Pirkite Farmas.

Aš turiu daug farmų ant pardavimo, mažų ir didelių. Atsiskaukite laisvais arba ypatingai, kiekvienam duosiu atsakymą.

J. J. FRANKO, Main St., Forest City, Pa.

Atgavo Sveikatą po Penkių Metų Kentėjimo.

Ponas Oliver Nadeau, Whitensville, Mass., turėjo menką sveikatą per penkis metus, ir jis bandė visokios rūšies gyduoles bet negavo pagelbos, kol tik nepradėjo vartoti Nuga-Tone. Štai yra jo patarimas silpniesiems ir liguistiesiems žmonėms: „Nuga-Tone man labai daug pagelbėjo. Dabar aš miegu gerai ir turiu gerą apetitą. Per penkis metus aš bandžiau visokias gyduoles, bet be pasekmių, bet gavau pagalbą, kuomet pradėjau vartoti Nuga-Tone. Aš dėkavoju už pagalbą, kurią gavau.“

Virš milijonas žmonių, taip kaip ir Ponas Nadeau, turėjo menką sveikatą. Bet jie pradėjo vartoti Nuga-Tone ir gavo geras pasekmes. Tas turėtų įtikinti jus, kad Nuga-Tone atliks darbą. Nuga-Tone yra nepalyginamos del silpnų, nervuotų, kurie turi prastą apetitą, nevirškinimą, gasų viduriuose, raugėjimą, inkstų, puslės ir kepenų trubelius, chronišką užkietėjimą, galvos skaudėjimą svaigulį praradimą svarumo arba panašius trubelius. Jei nesate sveikas, pabandykit Nuga-Tone ir persitikrinkit. Nuga-Tone yra paroduodamas pas visus gyduolių vertelgas. Jei jusų vertelga neturi jų stakę, reikalaukit, kad jis užsakyty jų iš olesio vaistinės.

Tel. Mansfield 9319

Dr. Ed. W. ZUKAUCKAS
1114 Foster Avenue,
BROOKLYN, N. Y.

Valandos:
1-2 p. m. ir 6-8 p. m.
Nedėlioms pagal sutartį.

Tel. Empire 7365

Dr. F. MATULAITIS
322 Holbrook Avenue,
DETROIT, MICH.

Valandos:
12-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Ultravioletinė šviesa. Diathermia

Telefonas: 7806-2

DR. JOHN STANESLOW
(Stanislovaits)
799 Bank Street,
WATERBURY, CONN.

Ofiso valandos:
8-9 2-3 6-8
Nedėliomis per susitarimą.

Tel. Stagg 5043

Notary Public
MATTHEW P. BALLAS
(BIELAUSKAS)

Licensed Undertaker
734 Grand Street,
BROOKLYN, N. Y.
(SLA Narvs)

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJU ADRESAI

Pildomoji Taryba:

Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa.

Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 179 Slocum St., Edwardsville, Pa.

Sekretorė — P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Iždo Glob. — J. M. Danielius, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Iždo Glob. — M. A. Raginskas, Box 144, Plymouth, Pa.

Dr.-Kvot. — Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

Istatymų Komisija:

K. Jurgelionis, Pottawatomie Farm, Logansport, Ind.

Z. Šalnienė, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

A. A. Ollis, 11 So. La Salle St., Chicago, Ill.

Apšvietos Komisija:

P. Grigaitis, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pr. Bajoras, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Dr. M. J. Vinikas, 8618 — 102-nd St., Richmond Hill, L. L., N. Y.

Kontrolės Komisija:

A. Mikalauskas, 248 Humboldt St., Brooklyn, N. Y.

J. V. Grinys, 3120 Richmond St., Philadelphia, Pa.

J. Marcinkevičius, 164 Leonard St., Brooklyn, N. Y.

Sveikatos Komisija:

Dr. I. B. Bronušis, 3037 O'Donnell St., Baltimore, Md.

Dr. S. Biežis, 3114 W. 42-nd St., Chicago, Ill.

Dr. A. J. Karalius, 3147 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Sovietų Vadai Nežino Kas Reikalinga Darbininkams

Komisarų Vagystės.

„Laisvės“ laidoj, rugsėjo 4, 1928, ponas J. K. Dečkus, tas didis ekonomijos ir komunistų „principų“ „žinovas“ „kritikuoja“ „Tėvynės“ redaktorių už pasakymą, kam yra reikalinga Rusijoje unijos, kuomet ten yra darbininkų valdoma šalis ir kad darbininkai viską savo rankose turi.

Ponas Dečkus pastato labai „svarbų“ klausimą. „O prieš ką gi buržuajai organizuojasi šalyse, kur buržuajai valdo industrija? Ar patys prieš save? Juk jie organizuoti į kompanijas, trustus, sindikatus ir panašiai.“ Tai logika! Buržuajai organizuojasi į trustus ir sindikatus del geresnio biznio vėdimo; o kita — organizuojasi prieš darbininkus, kadangi darbininkai irgi organizuojasi. Taigi šitas argumentas, kad kapitalistai organizuojasi turėdami savo rankose turtą ir valdžią, dar neparodo, kad kapitalistai neturi daugiau priešų.

Jie turi priešų ir iš savo klesos t. y. buržujų, prieš kuriuos organizuojasi į trustus; taip, kad Amerikoje turim trustų organizacijas, kurios prieš vieną kitą kovoja del biznio. Pavyzdžiui, paimekim vėliausius automobilių trustus. Jie organizuojasi del biznio reikalų.

Be jeigu Amerikoje būtų vienas automobilių trustas, jam nereikėtų prieš nieką kovoti.

Gi Rusija, kaip komunistai skelbia, yra darbininkų valdoma šalis, taigi ir kyla klausimas: kam Rusijos darbininkams reikalingos unijos? Dečkus gi sako: „Juk sovietų sąjungos darbininkai unijistai renka savo atstovus į Sovietus. Unijose jie diskutuoja ir sugysta su stambiosios valstybinės ir smulkiosios privatinės pramonės vedėjais darbo sąlygas ir pagerinimus dirbtuvėse...“ Pagal šitą Dečkaus „mokslišką“ išvadą, duodasi suprasti, kad Sovietų valdininkai nesupranta darbininkų reikalų. Gi tuo pačiu laiku komunistai skelbia, kad Sovietų vadai yra darbininkų vadai, užtariai. Dabar pasirodo, kad tie darbininkų vadai nieko nežino apie darbininkų reikalus, nes darbininkai turi tverti unijas, rinkti atstovus, kad tie atstovai mokytų Sovietų vadus, kas darbininkams yra reikalinga.

Toliau Dečkus sako, kad „unijos leidžia žurnalus ir sieniinius laikraščius, kur darbininkai išdėsto savo nusikundimus ir trukumus, iš ko valdžia smulkmeniškai sužino, ką veikiauusiai reikia daryti darbininkų gerovei.“

Pagal šitą Dečkaus „filozofiją“ išeina, kad unijos net ir laikraščius ir dar nekukius, bet „sieniinius laikraščius“, leidžia, kad išmokyti Sovietų vadus!

Vienok komunistai skelbė ir skelbia, kad Sovietų vadai, valdininkai yra darbininkų vadai, kad jie veda geriausią tvarką, kad darbininkai Rusijoje gyvena puikiau, kad jiems nieko netruksta. Gi Dečkus nurodo, kad tie vadai nieko nežino, nes unijistai turi savo vadus mokyt.

Prieinam prie logiškos išvados, kad Sovietų vadai užima tokią pat poziciją, kaip ir krikščionių dievas. Tas dievas viską žino, labai mielaširdingas, meilė neturi ribų ir tt. Bet kuomet nėra lietaus kunigai sako reikia duoti pinigų, prašyti mielaširdingo dievo lietaus, kuomet per daug lietaus, reikia prašyti dievo giedros. Dievas viską žino, bet nežino, kada reikia lietaus ir kada giedros.

Tas pats dabar yra Sovietų Rusijoje. Šalį valdo darbininkai, vadai darbininkų turi valdžią rankose, aiškina darbininkams apie jų buvį, apie baisy darbininkų išnaudojimą kapitalistų šalyse. Na ir dabar Dečkus sako, kad toje, darbininkų valdomoje šaly, reikalingos unijos del pareiškimo darbininkų atstovams apie blogą darbininkų padėtį!

Dar toliau Dečkus sako, kad „negirdėt streikų prieš sovietinę pramonę.“ Dečkus didžiulį jasi, kad Rusijoje nėra streikų prieš pačius save. Patys valdo pramonę ir patys nestreikuoja prieš save!

Buta kuo didžiulius!

Ką Sako Sovietų „Izvestija“.

Liepos 19, 1928, „Izvestija“, Sovietų oficialus, paduoda įdomių žinių apie Rusijos ukininkų padėtį. Kaip jau yra žinoma, Sovietų valdžia nupirkė traktorių, piauamų ir kuliarmų masinų del Rusijos ukininkų. Vienok, ukininkai minėtų masinų neperka. Sovietų valdžia pasiuntė į Charkovą ir jo teritoriją atstovus, kad ištirtų, delko ukininkai masinų neperka. Tie atstovai surado, kad tik du nuosimčiai ukininkų turi mašinas; likusioji dalis ukininkų naudoja dalgius ir piau-tuvus.

Ukininkai neturi pinigų pirkti masinų. Sovietų valdžia pareiškė ukininkams, kad gali ir jais užmokėti už mašinas. Vienok ukininkai ir ant javų nemaino masinų. Delto ir pasiuntė atstovus ištirti priežastis, kodėl ukininkai masinų neperka.

Atstovai patyrė, kad Sovietų valdžia reikalauja javų del mainymo masinų, ne del to, kad pagelbėt ukininkams, bet kad sužinot kiek ukininkai turi javų.

Mat Sovietų valdžia tam tikrą iavų nuosimtį konfiskuoją. Ukininkai slepia javus, kad valdžia už dyką neatimtų, nes bijo antro bado.

Kuomet ukininkas nusiperka už javus masiną, tai Sovietų agentai tuoj klausia ukininko, kur jis gavo javus del užmo-kėjimo už masiną. Ukininkas turi prisipažinti, kad turėjo javus pasikavojęs. Tada agentai pasako, kad tie javai prigulėjo valdžiai, už tuos javus negalėjo pirkti masinų ir iš ukininko atima pirktą masiną, konfiskuoją javus, o ukininką uždaro į kalėjimą.

Komunistų Vagystės.

Tai matot kokį baisy šnipinėjimą Sovietų valdžia autaisė del ukininkų, o komunistai dar nesigėdiję didžiulius apie Rusijos valdžios „geroves“.

Toliau „Izvestija“ rašo, kad ant Rusijos ir Persijos rubeziaus miestely Aškabad multi-nyčioj Sovietų atstovai, kurie kolektauo maitą, pavogė daugia, negu milijoną rublių maito pinigų. Komisarai pasisakė, kad jie „nežino“ kur tas milijonas rublių dingo!

Vėl „Izvestija“ sako, kad komisarai iš Maskvos vežė į Leningradą 900,000 rublių del masinų fabriko dirbti mašinas. Bet komisarai trukių važiuojant tiek baliauvo ir pribuvę į Leningradą kėlė baisyas orgijas, kad iš jų pinigų liko tik 150,000 rublių! Reikia 750,000 rublių komisarai pragėrė!

„Izvestijos“, galėčiau duoti šimtus. Tačiau komunistai sužiniau meluoja apie neapsakomai gerą tvarką Rusijoje.

Kuomet šitoki šnipinėjimai laroma pas ukininkus ir eina asisabaisėtinias girtuokliavimas komisarų, tai tokia valdžia prieš šalį prie baisyos anarchizmo.

Tas pats dabar yra Sovietų Rusijoje. Šalį valdo darbininkai, vadai darbininkų turi valdžią rankose, aiškina darbininkams apie jų buvį, apie baisy darbininkų išnaudojimą kapitalistų šalyse. Na ir dabar Dečkus sako, kad toje, darbininkų valdomoje šaly, reikalingos unijos del pareiškimo darbininkų atstovams apie blogą darbininkų padėtį!

Dar toliau Dečkus sako, kad „negirdėt streikų prieš sovietinę pramonę.“ Dečkus didžiulį jasi, kad Rusijoje nėra streikų prieš pačius save. Patys valdo pramonę ir patys nestreikuoja prieš save!

Buta kuo didžiulius!

Caro laikuose valdininkai baisyai vogė, bet dabar prie Sovietų komisarų vogimas ir girtuokliavimas pereina visokias žmogaus išsivaizdinimo ribas.

Negana to, „Izvestija“ rašo, kad daugely vietų komisarai pragėrė net ofisų rakandus!

Kuomet pirmiau „Tėvynėje“ nurodžiau, kad Bucharin pareiškė, jog komisarų biurokratija savo girtuokliavimu, pereina ir caro biurokratų laikus, tai J. K. D. rėkė visa gerkle, kad tai esąs melas.

Kai Bucharinas sakė, kad sustabdyti girtuokliavimą tarp minių, Sovietų komisarai turi būti pirmutiniai parodyti, kad jie yra negirtuokliai. Bet kaip sustabdyti girtuokliavimą pas komisarų, kad jie yra, kaip Bucharin pareiškė, didžiausi girtuokliai ir paleistuvystės platintojai?!

Dabar, rugs. 8, telegramai praneša, kad Rusijoje pradėjo aštrią kovą su girtuokliavimu. Pranešimai parodo, kad Rusijoje yra didelis girtuokliavimas.

Komunistai giriasi, kad Rusijoje visur pilna knygynų, kur darbininkai suėję į tuos knygynus, skaito ir mokinasi. Jeigu toki knygynai būtų, beabe-

jonės kad būtų geriausias būdas kovoti su girtuoklyste. Juk ten galėtų laikyti paskaitas apie blogumą girtuokliavimu; galėtų rasti daug brošiūrų apie girtuokliavimo blogumą.

Be nelaimės to viso nėra. Knygynų nėra, raštų apie blogumą alkoholio nėra. Bet dabar, kuomet visa šalis paliko girtuokliavimo šalį, emėsi priemonių uždaryti, t. y. sumažinti girtuokliavimą. Tas, galima sakyti, nieko negelbės. Žmonės reikia pirmiau išmokyti; kada jie supras blogumą girtuokliavimo, tuomet patys nustos girtuokliavę. Juo žmonės tamesni, didesnis tarp jų yra girtuokliavimas.

Dabartiniu laiku moksliškų raštų Rusijoje nėra, nes moks-las yra atmetas kaip buržujų padaras.

Kiek šimtų milijonų rublių Rusijos valdžia išleido svetimos šalyse kvailai propagandai, už kuriuos pinigų būtų budavę Rusijos mokyklas, leidę knygas ir laikraščius, aiškindami mokslą! Taip darant, šiandien Rusija būtų kitokia. Girtuokliai, šarlatanai ir va-gys, nevaldytų šalį.

T. J. Kučinskas.

Ką Sakė Sąžiningas Žmogus Besąžiniams Lenkams Delei Vilniaus

Artinantes Tautų Sąjungos Tarybos posėdžiams Genevoj, ne vien lietuviai Vilniaus klausimu sukilo ir pradėjo siųsti rezolucijas bei reikšti pasauliui, kad „Mes be Vilniaus ne-nurimsim.“ Radosi ne vienas sąžiningas žmogus, kuris taip pat savo nuomonę šiuo klausimu plačiam pasauliui pareiškė.

Tokių sąžiningųjų žmonių tarpe priklauso Konstantinas Balmontas, žymus rusų rašytojas-poetas. Šitas žmogus yra plačiai pasauliui žinomas. Jis gyvena Prancijoje. Be kito, p. Balmontas yra geras lenkų draugas. Jis taip gi nėra politikas ir į politiką ne-kuomet nesikiša. Bet matydamas, kaip lenkai, Vilniaus grobikai, prievarta nori Vilnių sau amžinai pasilikti, skaitydamas apie tai įvairius pranešimus laikraščiuose, p. Balmontas neiškentė ir parašė viešą į lenkus atsisaukimą, kurio ištraukas čia paduo.

Jis rašo: Nežinau, ar bus išgirstas ir prideramai mano balsas supratas, bet mano balsas bus, kaip visuomet, širdies, mylinčios ir teisingos širdies balsas. Nebegaliu jau daugiau netiesos pakęsti; netiesos padarytos tų žmonių, kuriuos aš myliu; netiesos nun palaikomos neteisėtais ir neteisėtais žodžiais. Kalbėsiu kaippoetas ir paprastas žmogus, pripratus būti visiškai teisingu ir su tais žmonėmis, kuriuos jis myli, ir net gi su tais, kurie man yra prieši.

Matydamas tą skriaudą, kurią Lietuvai Lenkija padarė užgrobdama jos sostinę Vilnių ir atjaušdamas tą neteisębę, kurią dabar užtaria didžiosios Europos valstybės, Balmontas pastebi, kad „nusikraūsiu pagaliau dviejų šimtmečių vergijai ir tapus vėl gražia laisva Lerkija, jau pirmomis savo laisvės dienomis varu užgrobia miestą, kuris iš seno — kaip tai ret visų tautų vaikas žino — buvo sostinė kaimynės tautos, šimtmečius buvusios broliškos sąjungininkės, tautos, taip pat nusikraūsiuos visais verguės pančiais ir panorėsiu savo gerovę laikyti savo pačios rankose.“

Po to jis šaukiasi į lenkų sąžinę, sakydamas: „Nejaugi, o lenkiškieji mano draugai, skambalsiai lenkų dainai ir

sąžiningieji lenkų mokslininkai bei visi gerieji lenkai, kurių aš buvau matęs ir Varšavoje, ir Lvoje, ir Poznaniuje, ir senojėje Krakovoje — nejaugi tai, susiję jusų sąžinė, yra geras ir neabejojamai teisus darbas? Netikiu! Aš netikiu, kad jumys ne būsite mano nuojautos. Tai netiesi byla!“

Po tam Balmontas pabrėžia, jog Lietuva, nors dabar ir mažutė valstybė, bet ji nenustotų turėjusi tokią galingą, puikią, seną kalbą, kokios neturi net pačios Europos didžiosios valstybės.

Po keleto pamatuotų ir teisingų priekaištų Lenkijai ir Tautų Sąjungai Balmontas šaukia:

„Nėra ir negali būti lietuvio, to vardo verto, kuris nežinotų, neatsimintų ir nejaustų, jog Vilnius, Dievo ir žmonių įstatymais, priklauso ir turi priklausyti Lietuvai.“

Baigdamas savo rašinį Balmontas pareiškia: „Visa tai, ką aš pasakiau, pasakiau vėdinąs širdies, nepratusios pakęsti netiesą.“

Ar į lenkus ir jų užtarėjus šitas Balmonto atsisaukimas paveikė — kas gali sužinoti, bet dar kartą reikia pakartoti, kad yra žmonių, kurie ir ne lietuviais budami, bet matydamai kame netiesa, jos pakęsti negali ir savo nuomonę, savo širdies šauksmą pasauliui pareiškia.

Tokių geradarių, kurie užtarė, užtaria ir dar užtars Lietuvai Vilniaus klausimu yra ne vienas.

Lietuvos-Lenkijos klausimas atidėtas ateičiai. Kada jis iškils Tautų Sąjungoje, kol kas, dar nežinoma. Lenkija su Lietuva dar turės ne vieną pasitarimą. Lietuva visuomet stagių vienu svarbiausiu klausimu — atiduokit mums Vilnių, tuomet mes su jumis taikinsimės. Ar patys lietuviai su lenkais išnars svarbų reikalą kaip nors išnarpuliuos — nežinia. Lenkai nusistatę Vilnių sau pasilikti. Apie tai jau ne kartą lenkų yra griežtai pareikšta. Todėl rodosi, kad šitas reikalas be Tautų Sąjungos galutinio nuosprendžio neužbaigs.

Tautų Sąjungoje lenkai turi daugiau pritarėjų. Jie visi ne teisingai delei Lietuvos elgiasi. Vienok mūsų, lietuvių pareiga

kovoti už Vilnių. Kuomet tik nors kils Lietuvos-Lenkijos klausimas Tautų Sąjungoje — mes privalome sukristi ir vienbalsiai šaukti: „Vandalai, eikite iš Vilniaus! Tautų Sąjunga, atiduok Lietuvai sostinę, nes ji tik Lietuvai priklauso.“

Ir mes, kaip ir poetas-rašytojas Balmontas vadukimės teisybę. Mes ir pareiškime, kad Vilnius yra lietuvių ir kad tai žino jau ne tik suaugę, bet ir maži kukliai. Bepartyvis.

Amerikos Lietuvių Rumai

1933 metais, Chicagoje įvyksta Pasaulinė paroda. Chicago lietuviai yra pakviesti dalyvauti ir turi sudarę Parodos Komitetą.

Kuo mes pasirodysime? — Gal su juostoms, abrusais (rankšluosčiais), drobėmis? Tas atrodytų lyg ir keista. Amerikos lietuviai tų audinių negamina. Mano nuomone, su panašiais išdirbiniais, vertėtų Lietuvai rūpintis ir jos valstybės turėtų įsitaityti paviljonus, bei eksponatus prisiųsti.

Amerikos lietuviai turėtų rūpintis apie kitokią parodą. Ne drobės, ne juostos etc., yra mūsų kuriniai, bet svetainės, mokyklos, klubai, teatrai, biznio įstaigos, laikraščiai, knygos, gaidos, ir tt. ir tt. Kiek draugių sutverta, kiek teatrų su-lošta, kiek Lietuvai gero padaryta — ot kas turėtų būti parodyta visam pasauliui! Tegul jis stebisi, kad tokia, mažutės tautos, išvija tiek daug nuveikė ir prisidėjo prie Amerikos kultūrinio gyvenimo. Tai nėra juokas!

Be to kaip ir kur rodyti tą visą? Čia tai iškilja klausimas „Tautos Namo“, arba kitais žodžiais tariant — „Amerikos Lietuvių Rumų“ statymas. Jeigu anais metais mes aukavome Lietuvos lietuviams įsigyti „Tautos Namą“ Vilniuje, tai dabar atėjo laikas atsižvelgti į save. Juk mes nieko neturime, kas galėtų, kulturingam pasauliui parodyti ką mes turime.

Tokį Rumai yra būtinas reikalas. Juos turėdami, galėtume sukrauti visus savo nuveiktus darbus: vienus paveiksluose, kitus esmėje.

Koki tie Rumai, kur jie turėtų būti, tai yra mūsų visų sprendimas. Plačiau apie juos lai prabila visuomenės veikėjai ir abudu Susivienijimai. Mato-te, Susivienijimai tik ir gali juos pastatyti. Tuo tarpu gi, Chicago Lietuvos Parodos Komitetas privalėtų imtis iniciatyvos ir rimtai tuo reikalu galvoti. Kitos tokios progos nebus ir todėl ji reikia išnaudoti. Tuose Rumuose mes pamatysime save ir žinosis kas mes esame. Juose tulpės muzėjus, biblioteka, klubas, teatras, sporto įstaigos; tilps ir mūsų Susivienijimai su savo visu turtu.

Tai prabilkite tautiečiai! Tarkimės per spaudą ir gyvu žodžiu. Tai yra mūsų visų reikalas. Lai 1933 metais išaugs milžinas Rumas ir pareikš pasauliui kas mes esame! Bet ne tik pasaulis — ir mes patys pažinsime save, o pažinę — gal daugiau gerbsime savo tautos vardą! A. Vanagaitis.

Kalbos Netaisyklinguma

APVAKŠČIOTI, AR SVĖSTI?

Nežinia kokių būdu atsirado netaisyklingas sakiny: „Susirinkome Nepriklausomybės šventę apvaksčioti.“ Greičiau tai bus paskolinta nuo slavų „obchod.“

Lietuviškai žodis „vaksčioti“ reiškia eiti kojomis, o „rėplioti“ — visomis keturiomis. Sakinių reikšmė „išvaksčičiau“

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS.

PASLAPTIS.

III.

Senelio balsas užsikirto, Griebėsi su ranka, išsigandęs.

„Bekeris, mūsų kaimynas, buvo jaunas, dar tik ką vedęs. Rimtas ir tykaus tai budo pilietis. Jis daugiau klausydavo, negu kalbėdavo. Turėjo poetiškus jausmus. Susėdome patamsy priešais mūsų naują namą pasisėkūčiuoti. Tai mano kaimynui patiko žiogelių čirškėjimas. Jis klausėsi jų su atsidėjimu. Paskui pradėjo mums pasakoti, kaip jam smagu klausyti žiogelių nepertraukiamas dainas.

„Kiek tai harmonijos šitų žiogelių dainose! Kiek nekalto meilės jie pareiškia! Rodos, kad šitie drabnučiai vabalai per amžius gyvens. Bet gaila, kad jų amžius, ypatingai tas jų meilės ir laimės periodas, toks trumputėlis,“ sakė.

„Mudu su žmona klausėmės mūsų kaimyno kalbos ir jau-tėme kokį tai nepaprastą norą gyventi, džiaugtis, mylėtis ir dirbti. O, kokiais laimingais mes jautėmės! Bet, ah!“

Atsiduso senelis iš gilumos širdies. Toliau kalba.

„Pradžią buvo begalo sunki. Bet irėmės vis tolyn, tolyn... Sodinom ir sėjom tarpe kelmų. Rausėm ir kasėm kelmus, lyginom žemę. Vakarais, budavo, prie mėnulio šviesos dirbam iki dešimtai ir vėliau. Ji, budavo, apie devintą valandą ateina su koku nors užkandžiu ir padeda sunėsti kruvon žagarus ir šakas. Susikurdavome ugnelę ir susėdę išsėdames žiūrėjom, kol paskutinė liepsnelė užgęsta. Tuomet nuvargę, palisę grįždavome į savo namelį. Kiek tai buvo vilties ateičiai! Kiek laimės! Svajonių-svajonėlės plaukė kaip antai tos baltos gubės ešerė. Budavo pareis namo, puolei į lovą ir baigiasi dienos darbai, rūpesčiai. Ryte vėl keliesi su pirmųjų paukščių rytmetine malda.

„Bet toks gyvenimas ir darbas buvo per sunkus jai. Po dviejų metų šitokio sunkaus darbo ji pradėjo nykti. Aš li-via vakarais dirbęs ir valandų valandas išbudavau su ja stuboje. Ji buvo silpna, gana dažnai apaldavo taip, kad po valandą-kitą budavo be žado guli. Tas mane be galo vargino moraliai. Aš be galo daug rūpinaus.

„Kartais budavo, parėjęs iš darbo, randu ją gulintįją kėdėje, kurią aš pats buvau padirbęs.“

Senelio balsas užsikirto. Jis viena ranka griebėsi už senos šiekštos.

„Kuomet aš dirbau prie šito tvankinio, ji, kad ir silpna budama, budavo ateina ir atsisėdus ant kalnelio žiuri kaip aš dirbu. Kuomet aš dirbau, ji budavo klausosi paukščių čiul-bant. Kaip šiandien atmenu. Buvo pavasaris. Paukšteliai buvo begalo linksmi, pilni meilės ir džiaugsmo. Ji labai gerbė paukštelius. Bet vieną dieną ji pas mane neatėjo. Aš jau buvau tvenkinį užbaigęs; reikėjo tik žabarus išvalyti ir užtventkti dugne skylę, kurį tyčiomis buvo palikta vandeniui išbėti kol tvenkinis nebus užbaigtas.

„Tik štai atbėga pas mane mūsų šuo. Buvo tai ženklas, kad kas nors negerai namuose. Aš parsiskubinau namo. Radau savo žmoną gulintįją ant grindų. Tuojau išbėgau laukan, iškėliau ant stiebo raudną vėliavą, duodamas ženklą savo kaimynui, kad pas mane nelaimė nutiko (nes su kaimynu buvom taip susitarę). Aš žinojau, kad jis pašauks gydytoją. Bet bijojau, kad gali but per vėlu, nes artimiausias daktaras buvo už dvilikos mylių.

„Ir teisybė, mano širdis prijautė. Ji mirė visą valandą pirm daktaro atvažiavimo. Šiandien bepigu nelaimingoje valandoje; tu gali telefonu pasaukti gydytoją ir gauti jei ne vieną, tai kitą. Bet tuomet...“

„Daktaras ją apžiūrėjo ir pareiškė, kad jau mirusi. Mir-ties priežastis — džiova. Gydytojas išrašė mirties liudymą. Mano kaimynas Beker pasidavėjo rytmeti nuvažiuoti į miestą i. viską aprūpinti — prirengti laidotuves.“

Kita pauza ir neapsakoma ramybė, kuomet senelis įsmei-ges akis žiūrėjo į puolančią vandenį per tvenkinio viršų. Jis klausėsi vandens puolimui ir murmėjimui žemai sruvenančio šaltinėlio, palingavo galva, perbraukė per baltą barzdą delnu ir tęsė toliau:

„Taip atbalsis girdis; lygiai tas pats, kokį girdėjau tą va-karą.“

„Ar žinai, kad aš veik iš proto išėjau tą vakarą, kuomet vienui vienintėlis palikau prie jos. Visa, kas man galvoje mai-šėsi, tai gi ir šis šaltinėlis. Matai, siena kaip tik buvo už-baigta ir skylė aš užtvėnkiau, tai per dieną ir vakarą iki dešimtai valandai prisipildė ir vanduo, pradėjo per viršų bėgti. Kaip man buvo nesmagu, kad mano žmona nesulaukė to mo-mento. O kaip ji budavo sėdėdama džiaugiasi, laukia, kada aš užbaigsiu. O užbaigus, kuomet aš grįžau jai apie tai pa-sakoti. Nežinau kodėl, bet man taip rodėsi, kad jai buvo vie-ta prie šio šaltinėlio, kur dabar mudu sėdim.“

Red. Pastaba. Šis rašinėlis privalėjo tilpti pirm IV da-lies, kuri pasirodė „Tėv.“ No. 38.

visą sodą, o Jono neradau“, ar „Apvaksčičiau trobas, bet vai-kių nemačiau“, aiški kiekvienam. Bet kaip galima apie šventę vaksčioti, tai sunku su-prasti. Galima būtų vaksčioti į šventę — vadinas, ketetą kartų nueiti į atlidą, bet tik jau ne „apvaksčioti!“

Ir nėra reikalo aplink šven-tes apvaksčinti, kuomet mes gražiai lietuviškai šventes švenčiame. Juk švenčiame Ka-lėdas, švenčiame Vėlykas, tai valime švęsti ir tautos šven-tes.

Taisyklingsai bus šventes švęsti, o ne apvaksčioti.

Sakinių reikšmė „išvaksčičiau“

TAUTIETIS, AR VIEN-TAUTIS?

Kai kur randame raštuose vadinamą vienos tautos asmenį „viantaučiu.“ Tas netaisyklin-ga. Žiūrėkime, ką reiškia vien-rankis, vienakis, vienkojis, vienpusis: nagi tą, kuris turi vieną ranką, koją, akį, pusę.

Taigi ir „viantautis“ reikštų asmenį, kuris teauri tik vieną tautą. Tos pat tautos narys turi vadintis „tautietis“ sul-gy žodžių gimnietis, pilietis, so-dietis, miestietis, amerikietis ir tt.

Taisyklingsai bus: Tautietis, Tautietė.

P. Bukšnaitis.

LIETUVIAI AMERIKOJE

CHICAGO, ILL.

Visų Laukiamas Koncertas.

Atvėsus orui ir prasidėjus parengimų sezonui svetainėse, Chicagoje įvairių įvairiausių parengimų nestinga. Ypatingai Bridgeporte įvairių parengimų kartais yra daugiau, negu galima juos visus atkankyti. Tačiau nei apie vieną parengimą tiek daug nekalbama ir su tokiu visų susidomėjimu nelaukiama, kaip tatau yra su ponios Zosės Krasauskienės rengiamu koncertu, kuris bus spalio 24 d., Chicago's Lietuvių Auditorijoje.

Mūsų Zosės koncertu visi taip įdomiausiai turbūt delto, kad tai bus pirmas jos, taip sakant, pilnu frontu pasirodymas — pirmas jos koncertas. Iki šiol mes ją girdėjome tik įvairiuose parengimuose po dvi, tris daineles sudainuojant, arba vaidinimuose dalyvaujant — dainuojant. Visuomet mūsų Zosė savo švelniui, maloniui sopranu balsu visus sužavėdavo ir, taip sakant, laurų didesnių glėbį už kitus dalyvius nusinėdavo. Jos malonaus patarnavimo žavėjančiu dainavimu vis daugiau ir daugiau koncertų ir kitokių vakarų rengėjai reikalauja. Ir Zosė niekuomet neatsisakydavo patarnauti savo talentu užstarnavo didelio populiarumo Chicago's Lietuvių koncertus ir šiaip kultūringus parengimus lankančioje visuomenėje.

Bet niekas dar negirdėjo mūsų Zosės išpildant viso koncerto programą. Todėl, matoma, tik delto dabar visi ir laukia jos rengiamo koncerto, kad persitiktinti kaip jai seksis visų koncerto programos išpildyti. Aš manau, kad ji publikos nesuvis ir net nustebins mus, nes su kiekvienu pasirodymu ji vis geriau ir geriau dainuoja. Neabejoju, kad Zosė savo koncerte turės kupiną salę publikos, nes ji pilnai to užsitarnauja Chicago's Lietuvių visuomeniniam veikime. Net ir mūsų No. 13, kuris paprastes viską ir visus peikti, smerkti, gana prielankiai apie Zosės koncertą kalba ir sakosi net du bilietus į koncertą nusipirkęs.

Kaipo „Tėvynės“ korespondentas, neseniai susitikau gerbiama dainininkę ir užklausiui jos apie busiantį koncertą, nes man ypatingai buvo įdomu žinoti ar ji viena pildys koncerto programą ar bus ir daugiau artistų ir jei bus, tai kas tokie?

„Be akomponiatorės, manau pakviesti dar porą artistų, nes tokiu būdu bus įvairnesnės programos. Bet užtikrinu tamsta, kad koncerte dalyvaus tik Amerikoje gimę ir auklėti talentai — mūsų jaunuolių talentai. Mūsų pareiga prie kiekvienos progos kelti ir prie lietuvių traukti kiekvienas jaunuolis ir jaunuolė, kurie tik gali mūsų senstantį visuomeninį gyvenimą jaunomis jėgomis papildyti. Jaunimą pripratinsime prie lietuvių visuomeninio veikimo tik tuomet, kai suteiksime kiekvieną progą jaunuo- liams pasirodyti viešai ir pareikšti savo talentus. Menas yra labai traukianti jėga jaunimą prie praklinėsiu dalykų, prie pasižavėjimo visuomeniniam veikimui. Pirmiausiai eidami per meną prie mūsų jaunimo tikrai jį pasiekime ir prižiūrime prie lietuvių visuomeninių darbų. Aš irgi prie lietuvių prisirišau, lietuvių visuomeninį veikimą pamylėjau tik su meno pagalba, kurį pirmiausiai pažinau lietuvių tarpe.“

Mat mūsų energingoji Zosė pati yra Amerikoje gimusi ir

augus ir todėl iš patyrimo žino, kas jaunimui maloniausia lietuvių gyvenime. Todėl ji net ir savo koncertu nori pasitarnauti lietuvių visuomeniniam gyvenimui, kad auklėjus jo darbams jaunuolius. Vadinasi, Zosės koncertas bus mūsų Amerikoje gimusių ir augusių kartos koncertas. Už tokį nusistatymą Zosė reikia tik pagirti. Neabejoju, kad Chicago's lietuvių tinkamai įvertins patriotingas mūsų Zosės pastangas ir skaitlingu atsilankymu į jos koncertą parodys, kad brangina mūsų jaunosios kartos kultūrinius darbus.

„Tėvynės“ Koresp.

WILKES BARRE, PA.

Iš Mano Patyrimo.

Mes, lietuviai, atsitikęs kokiame nors reikalui, dažniausiai kreipiamės prie svetima- ūčių nors ir esant lietuviui, kuris mums galėtų tą patį darbą atlikti, nors lietuvis už ką patarnavimą geriau ir už svetimtautį atlieka. Tokie mūsų palinkimai yra atvežti iš Lietuvos. Lietuvoje mes buvome pripratę svetimus godoti. Tuomet mums rodėsi, kas kalba ne lietuviškai, tai tas yra protingesnis. Bet taip visai nėra, nes praktika visai ką kitą parodo. Aš čia noriu išreikšti savo patyrimą.

Man pradžioje šių metų susirgus ir sergant per pusę metų aš kreipiausi prie svetima- ūčių gydytojų, žinoma prie tokių, kurie mūsų apylinkėje, o ypatingai tarpe lietuvių, yra pagirti kaip geri gydytojai. Pasigydžiau pas vieną gydytoją keles savaites, bet nesijau- čiu geriau. Nuėjau pas ant- rą, vėliau ir pas trečią. „Besigydymas“ pasijaučiau, kad jau negaliu dirbti. Tada pamaniau, reikia kreiptis pas lietu- vį daktarą Asziuką. Kada atsilankiau pas Dr. Asziuką, jis mane išgaminavo taip, kaip ir kiti gydytojai ir rado tą pačią ligą. Tuomet jis išrašė gyduolių ir po trumpo laiko, pradėjau jaustis geriau. Lan- kiauusi pas šį gydytoją ir dau- liau — mėnesį ir pusę. Dabar jaučiuosi visai gerai ir jau pradėjau dirbti.

Gal kas pamanyt, kad aš Dr. Asziuką noriu išgarsinti. Visai ne. Aš tik noriu prirodyti, kad lietuviai profesionalai yra, jeigu negeresni, tai nė kiek neblogesni už svetimaŭčius. Bet lietuvių gydytojai mums geresni dar ir todėl, kad jiems gali ir ligą geriau pasisakyti, kas labai daug rieškia. Padė- kim, jeigu aš, kaip tik susir- giau, bučiau preipias prie lie- tuvio, kiek aš išlaidų bučiau sutaukęs. Juk tai ne juokas pusę metų išbuti po daktaro priežiūrą!

Butų labai geistina, kad Dr. Asziukas užimtą vietą darbuo- tis lietuviškos visuomenės dir- voje, nes labai mažai randasi Wilkes Barrių apylinkėje lie- tuviškos inteligentijos.

Senas Grybas.

SHAMOKIN IR KULPMONT, PA.

Čia yra Sosquahanna Coal Co. šešios anklakasyklos. Dvejos dirba visu smarkumu, o kitos nejudą jau 4-ri mėnesiai ir nežinia kada pradės operuoti. Be- darbų anklakasyklos yra apie 5-000. Susirinkę gatvėse grupė- mis kalba apie anglies įvykusį krizį. Sakė: „Prieš karą visos anklakasyklos dirbo lygiai — 2 ar 3 dienas savaitėje, del išpildymo pareikalavimų.“

Kame yra priežastis, kad vienos dirba, o kitos anklaka- syklos stovi uždarytos? Tame, kad čia yra anglies sluogsniai kalnuoti, gamtos suraityti (pi- čiai). Čia moka už brusto- ruimo mastus (jardus), brus-

tas-ruimas tur but pločio 24 pėdas, o storis 3 ar 10 pėdų, tai yra mokesčio kainos vieno- dos. Yra ir nuo mios (cars) mokama, tik penktas nuosimtis iškasamų anglių.

Kiek ir kurie kasyklai kai- nuoja iškasimas ir valymas už anglių toną? Richard tonas \$1.25, Pennsylvania tonas \$2-25, Scott tonas \$2.00, New Fidler ir Swamp \$2.30, Came- ron tonas \$1.30.

Tos anglių kasyklos dirba, kuriose žemiausia kaina iška- sama anglis. Kaip visos dirbo, tai kur buvo galima pasidary- ti mokesčių nuo kontraktų — mios, tai užmokėdavo nuo dienų, o dabar to nėra.

Scato Mainieris.

WESTVILLE, ILL.

Remkime Lietuvius Valdininkus.

Westville nedidelis, bet tirš- tai lietuvių apgyventas mieste- lis. Turbut jau pusėtinai lietu- vių yra, jei net burmistras (majoras) lietuvis Petras Lat- kauskas. Kaip asmuo, Latkaus- kas yra pavyzdingas žmogus. Kaip burmistras geras valdi- ninkas. Žinoma, miestelis ne- turtingas, tuo būdu, paskiau- sių moderniškųjų pabuklų, kaip didmiesčiuose, šiame mieste- lyje neperdaugausia, bet ne- daugiau jų ir kituos miesteli- uos. Bet vis dėlto pastangos niekais neuimeja, miestelis to- bulėja, švarėja, modernėja.

Gaila, deja, kad mūsų nevi- si lietuviai lietuvių valdininkų paremia. Mat, daugelis, dar vis- mano, kad lietuviai blogiau da- ro nei kitataučiai. Reikia at- minti, kad dabar jau toji mu- sų klaida yra atitaisyta. Mes jau apie savo tautiečius man- ome ne blogiau, o geriau, nors ir bešališkai žiūrėdami. Taigi, šioj srity dar atsilikusiems rei- škė kur kas geriau pradėt gal- vot ir stengtis nuomone pa- keisti. Savo tautiečiai, dar kad ir klaidą padarytų, turėtumėm atleisti.

Bet, mat, vis užsispyrimai. Ta bėda, kad čia anglių ka- syklos apysilpniai veikia, o da- bar dar ir mokeskis mažinama. Dėlto daugelis mūsų tautiečių, žinoma, netenka darbo, pinigų ir susiduria su vargu. Bet juk, taip nebus. Laikui bėgant, juk, manoma, bus geriau.

Pirmiau daug ko šiam mies- telioi stigo, dabar jau turima, taigi, nereikia to nusigąsti. Šiaip dideliausį ypatingu- mų nėra.

Tautietis.

DETROIT, MICH.

Dr-jų Valdybų Susirinkimas Rugs. 31 d. Lietuvių Sveit- aėj buvo suauktas visų Det- roito lietuvių organizacijų val- dybų susirinkimas išnešti pro- testo rezoliuciją prieš lenkus užgrobčius Lietuvos sostinę Vilnių. Dalyvavo visų draugi- jų atstovai be skirtumo nuomo- nių. Susirinkimo vedėju iš- rinkta M. Simonis, sekretoriu art. J. Olšauskas.

Apibudinus Vilniaus klau- simą ir jo priklausymą visuomet Lietuvai, vienbalsiai sutinka pa- siųsti Tautų Sąjungai rezolu- ciją. Neseniai iš Vilniaus at- važiaavęs svečias p. Katzenelen- bogenas (žydų rašytojas), gra- žiai pakalbėjo apie Vilniaus lie- tuvių ir žydų išvien veikimą del Vilniaus atgavimo ir pažymėjo, kad Vilnius visvien bus lietu- vių sostinė.

Renkama komisija pagami- nui Tautų Sąjungai rezolu- cijos. Vienbalsiai išrinkta: kun. I. F. Boreišis, Dr. J. Jonikaitis, art. J. Olšauskas, adv. J. P. Uvick ir P. Molis. Komisijai pavesta, suredaguoti rezolu- ciją telegrama pasiųsti Tautų Sąjungai. Telegramos apmo- kėjimui padaryta rinkliava; su- rinktą \$13.50. Dr. J. Jonika- tis viešai prašo kun. I. F. Bo- reišio pakalbėti apie politiką. Susirinkimas su aploдиментаis sutinka. Kun. Boreišis išre- žė

Kongresiniai Rinkimai

1928 metai yra ne tik „pre- zidentinių rinkimų“ metai, bet ir neguliariškas dvimetinis rin- kimas visų Atstovų Buto na- rių, ir taipgi rinkimai paskirti trečią dalį Senato narių.

Taipgi įvyks svarbus valsti- jų rinkimai. 35 valstijos rinks gubernatorius. Kelios valstijos rinks narius į valstijos legis- laturas, kur tik valstijos kons- titucijos aprupina tokius rinki- mus lygiais metais. Miestų ma- jorai valstijų, apskričių ir miestelių viršininkai taipgi bus keliose valstijose renkami.

Naujas Atstovų Butas Susi- rinks Ateinančiame Kovo Mė- nesį. Nors prezidentinė kova užima pirmą vietą, bet kongre- siniai rinkimai yra lygios svar- bos. Senatas ir Atstovų Butas, drauge, sudaro Suv. Valstijų valdžios įstatymdavystinę dalį. Prezidentas yra vyriausias eg- zakutyvis oficialas, šalies val- dybos asmeniškas atstovas. Bet įstatymų pervedimo spēkos koncentruotos kitoje valdžios daly — Kongrese.

Atstovų Buto nariai renka- mi kas dveji metai. Senatorių terminas yra šeši metai — tris syk ilgesnis už Atstovo. Tre- čia dalis Senatorių išrenkama kas dveji metai. Kuomet Kon- gresas susirinks kovo mėnesį, bus naujai išrinkta Atstovų Butas ir trečia dalis Senato.

Kongresas susirinks prieš tą dieną, tuoj po rinkimų, trump- pam posėdžiui, bet naujai iš- rinkti atstovai ir senatoriai ne- gali dalyvauti svarstymuose, nes jų laikas oficiališkai prasi- deda kovo 4 d., sekančiais me- tais po rinkimų, tuo pačiu lai- ku kai naujas prezidentas į- šventinamas.

Senatorių Rinkimai. Konsti- tucija aprupina, kad turi būti du senatoriai iš kiekvienos valstijos. Senatorių rinkimai įvyks lapkričio mėn. 32 valsti- jose. Beveik visi senatoriai, kurių laikas išsibaigia sekan- čiame kovo mėnesį (be vieno) vėl norės būti išrinktais. Visi turi priešų. Dešimts iš šitų senatorių, kurie turės vesti stiprią kovą, yra republikonai, dvidešimts vienas demokratas ir vienas atstovauja ukininkų- darbo partiją. Ir senatorių rin- kimai gali žymiai permainingi Senato narystę, aprupinant se- kančią prezidentą su didžiama savo papirties balsų, arba jo priešai gali turėti didžiumą balsų.

Nuo 1913 m. Suv. Valstijų senatorius renka žmonės tie- sioginiu balsavimu. Konstitu- cija išdėsto Senatorių kvalifi- kacijas. Senatorius turi būti nemažiaus 30 metų senumo. Turi būti Suv. Valstijų piliečių nors per devynius metus ir tu- ri būti gyventoju tos valstijos, kuri jį išrenka. Suv. Valstijų vice-prezidentas yra Senato prezidentas.

Atstovų Buto Narių Rinki- mas. Pilna Atstovų Buto na- rystė — dabartiniu laiku 435 išviso — bus renkama lapkri- čio mėnesio pirmame antradi- ny. Kas dešims metų Kongre- sas paskiria skaitlių kuomet gyventojai suskaičiuoti (laik- cenzo). Skaitlius tada padidin- tas tarpe valstijų, sulig gyven- tojų skaičiaus, vienas atstovas nuo kiekvieno 220,000 gyven- tojų.

Atstovai turi būti Suv. Val- stijų piliečiai nors septynius metus, turi būti nors 25 metų

jausmingą patriotinę prakalbą apie Vilnių.

Daugiau nieko nesiradus susirinkimas uždarytas. Visų upas buvo geras ir išsiskirtė pasitenkinę.

Varde visų Detroito lietuvių po rezoliuciją pasirašė:

Dr. Jonikaitis, Pirm., Paul Molis, Sekr.

senumo, ir tos valstijos gyven- tojų, kuri valstija jį išrenka. Atstovo alga \$10,000 ir metus. Senatoriai irgi gauna \$10,000 metuose. Keliavimo išlaidos, 25 centų už kiekvieną mylią iš ir į Washingtoną užmokėta. Jam paskirta suma pinigų pa- samdyti darbininką, rašomiems daiktams ir kitoms išlaidoms.

Kongreso abu butai yra vie- nintėlis rinkimų teisdaris, ir didžiama narių sudaro reika- laujamą skaičių narių vesti reikalus. Butai nutaria veikimo būdo taisykles, baudžia savo narius už netvarkumą ir su užgirimu dviejų-trečdalių savo narių, gali pašalinti narį arba narius. Nei butas, nei senatas negali pertraukti savo sesijų daugiau kaip tris dienas, laik- ke Kongreso sesijų, ir negali perkelti sesijas į kitą vietą, ap- art kur abiejų butai sėdi, be kito buto pavalinimo.

Kongresas susirenka nors sykį metuose, bet paprastai y- ra dvi kiekvieno Kongreso se- sijos. Pirmą, arba „ilgą“, se- sija prasideda gruodžio pirma- me pirmadieny, tuoj po rinki- mų, ir gali tęstis per ištisus metus jeigu turi užtektinai rei- kalų. Antra, arba „trumpa“ sesija susirenka gruodžio mėn. pirmame pirmadieny antrais metais ir turi atidėti sesiją prieš piet, sekančios kovo mė- nesio, kuomet naujo buto ter- minas prasideda. Kartais pa- sitaiko, kad Suv. Valstijų pre- zidentas turi pašaukti specialę sesiją bile kada.

Senato ir Buto Kampanijos Komitetai. Kandidatai į Sena- tą ir Atstovų Butą nominuoti pirmame valstiečių rinkime kuomet valstijų konstitucija taip aprupina, arba politiskų partijų seimuose.

Abidvi didžiosios politiškos partijos turi specialius kampa- nijos komitetus del Senato ir Buto. Jų darbas panašus į Tautiškių Komitetų darbą, tik jie koncentruoja visas spēkas savo atskiros dirvoje. Abudu, republikoniškas ir demokratiš- kas, komitetai pasilieka mets nuo metų ir užlaiko nuolatinį centrą Washingtone.

70-tame Kongrese, iš 96 se- natorių, 48 buvo republikonai, 47 demokratai ir vienas prigu- lėjo prie ukininkų-darbo parti- jos.

Atstovų Butas susidėjo iš 231 republikono, 195 demokra- tų, 2 ukininkų-darbo partijos ir 1 socialisto.

FLIS.

O Ką Mes Pai- some!

Jei karai milijonus žmonių iš- žudo; jei kiti milijonai geriau- sių darbininkų, kuomet dirbtu- vės užia-pleška, negauna darbo, o be darbo neturi ką valgyti, žudosi — ką mes bojam jei žmonių per daug, bile mums dar gerai. Taip atrodo, kad neku- rie žmonės apie kitus taip „mano“

Kitaip ir negalima šiuo klau- simu atsiliepti, nes esama to- kių „geraširdžių“, kurie netik patys velija dauginat pasaulį, kiek Dievas duoda, bet dar ki- tus peikia, kurie neveda, ar ve- dę apsisaugo negeistino vaikų skaičiaus.

Anais metais „Vienybė“ viename savo rašinių prasta- riau linkui Lietuvos valdžios, krd jei ji (Lietuvos valdžia) nesumano kaip savo piliečius aprupinti, lai plečia žinias gim- gymo valdymo.

Ant to pasipylė protestai. Kaip tai esą galima tokiam rimtam laikrašty, tokias mintis reikšt, kuomet lietuvių nėra per daug. Buvo net nurodyta kaip su menka alga dides

šeimas galima išmaitinti. Vie- nam numery kas tai, po moti- nos slapyvaldžiu, drąsiai parei- škė: „Mes turim darbuotis, kad kodaugiausia vaikų gimtų“ („Vienybė“ No. 43, 1926). Tuo tarpu Lietuvos piliečiai bėga svetur duonos karnio ieškoti, iš kur labai retas bega- li grįžti.

Dabartiniu laiku, kuomet dar- bai gerai eina ir gaminių pa- daroma daugiau, negu pernai ir užpernai, „laimingiausių“ pasaulio šaly Jungtinėse Valsti- jose, arti 8 milijonų bedarbių! Ir kasmet jų daugiau randasi. Taip yra ne vien todėl, kad žmonių priauga, bet ir todėl, kad mašinos — išradimai kas- met tukstančius nuo darbo pa- liuosuoja. O likęs bedarbo, arba iš kitų pašalpos turi ieško- ti, arba žudyti.

Akyvaizdoje to, randasi „geraširdžių“, kurie sako ne- valia likt bevaikiais ir maža- vaikiais.

Jų minčia: kas ten mums apeina, kad kiti žusta ar ba- dauja; gyvenkime, kaip mūsų tėvai gyveno, užsimerkę seki- me jų pėdas!

Keista tas, kad tokie skaito- si šviesuoliais (inteligentais). Jei tulas tėvas įstengia iš- maitinti ir užauginti didelę sei- mą, tai ir tas dar jo nepatei- šina, nes jo užaugusieji vaikai, ar jie mokinti ar nemokšos, tu- rės ieškoti sau vietos, kad pel- ieškoti, iš kur labai retas bega- li grįžti.

Ir taip vadinamame civilizuo- tame gyvenime užuot pagalvo- jimo ir artimo meilės, vaizduo- jasi kartį tikrenybę.

O ką mes paisome, daugin- kimės, žudykimės! Bet gi išauš rytojus, kad tu- rėsime prasiblaivėt, ne vien savim, bet ir bendruomene pasirupint. Tylėt, ar gint ki- tiems kalbėti, jau ir šiandien neišmanu, nors patiems ir ge- rai gyvenasi.

Anis Rukas.

Kiekvienam sveikam lietuviui ir lietuvaitei yra atdaros durys i Susivienijimą Lietuvių Ame- rikoje.

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE KNYGYNE

Galima Gauti Sekan- cios KNYGOS:

Amerika — Informacijos apie Ameriką ir tt.	1.00
Apdrauda ir Pašalpa — pusl. 32	10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija)	20c.
Parbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl.	10c.
Iš Lietuvos Istorijos — pusl. 68	20c.
Kas iš Kur Pareina?	20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomia, Angliai	20c.
Kelonė i Sidlavą — pusl. 48	15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24	15c.
Kražių Skerdynės ir Jos. Pasekmės	15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos	35c.
Karės Metu — pusl. 102	40c.
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180	15c.
Ljudvikas Pasteris — pusl. 48	10c.
Nuo Degtinės — pusl. 19	20c.
Petras Zemaitis — pusl. 69	10c.
Perspėjimas apie šventą Tikėjimą — pusl. 63	20c.
Susiprato — pusl. 64	10c.
Ruožai iš SLA. Istorijos — pusl. 35	\$2.00
SLA. Istorija (1896-1915) \$1.50; audimo apdarais..	\$2.00
Viršminėtas knygas SLA. nariai gauna už pusę kainos.	

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA

UŽ PILNĄ KAINĄ:

Pasaulio Istorija (Parašė G. H. Ellis), 292 pusl. ..	2.25
Angliška- Lietuviška Žodynas, 834 pusl.	6.50
Geografija arba Žemės Aprašymas, 467 pusl.	3.00
Žinynas (iš įvairių mokslo šakų), 392 pusl.	2.25
Lietuvių Kalbos Gramatika (mokslo pradžia) 125 pusl. .75	
Aritmetikos pradžia), 103 pusl.	.50
Aritmetikos Uždevymynas (Vadovėlis	
Lietuvos Žemlapis	1.00
Vilnius—(Istorijos Apžvalga su daugybe paveikslų) 4.00	
Kungas Macochas — 4-rių aktų tragedija	.35
Laimės Ieškotojai — 4-rių Veiksmų Drama	.40
Aisopo Pasakos — pusl. 364	1.25
Lenku Apaštalavimas Lietuvoje — pusl. 258	1.00
Taipgi pas mus gaunama M. Petrausko sekančios kompozicijos del solo, duetų, kvartetų chorų, etc.:	
Egrė (Zaidų Karalienė)	10.00
Zaidio ir Gulbės Dievačio duetas	.75
Lietuviškos Dainos	1.50
Birutės Arija	.30
Pasakai (Dramatiška Daina)	.80
Kankies 1920 Metų	2.00
Arto kvartetas	.40

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

PUIKIAI PAVYKO J. O. ŠIRVYDO PAGERBIMO VAKARĖLIS.

Pereitam sekmadienį, Klaipėdos salėje, Maspeth, įvyko „Vienybės“ B-vės Direktorių suruošta vakarienė paminėjimui ir pagerbimui „Vienybės“ redaktoriaus p. J. O. Širvydo 25 metų publicistikos darbo sukaktuvių. Mat sukako 25 metai, kaip p. Širvydas stojo prie „Vienybės“ redagavimo. Taipgi šis vakarėlis kartu buvo p. Širvydo ir jo žmonos ponios Širvydienės išleistuvėms Lietuvon, kurie išvyksta spalio 6 d. Lietuvon su rudenine „Vienybės“ ekskursija. Šis pp. Širvydas rengtas pokilis buvo labai reikšmingas ir todėl ne tik vietinė rinktinė žmonių publika dalyvavo, bet buvo ir žymių svečių iš kitų kolonijų. Šiame pokily dalyvavo: Lietuvos Pasiuntinybės Vašingtone sekretorius ir einas atstovo pareigas p. M. Bagdonas, Lietuvos vice konsulas p. Daužvardis, Vilniaus lietuvių atstovė ponė E. Vileišienė, Baltic America Linijos laivo „Estonia“ kapitonas Rasmusen ir kt. Buvo svečių iš Scranton, Pa., New Britain, Conn., jau nekalbant apie aplinkines lietuvių kolonijas, kaip Newarkas ir kitos, iš kurių irgi nemaža svečių, p. Širvydų draugų buvo atvykę. Viso svečių buvo apie 225.

Pokilis prasidėjo šokiais 4 val. po pietų. Vakarienė prasidėjo apie 8 val. vakare, kurios metu pasakyta visa eilė prakalbų — iš viso kalbėjo net apie 20 kalbėtojų ir todėl vakarienos programos užsėtės gana ilgai — net per ilgai, pasibaigė jau po 11 valandos.

Programą atidarė p. Ks. Strumskis, perstatydamas programą vedėjų toašmesterių p. J. Ginkų, kuris paaiškino šio pokilio tikslą perstatę principinę kalbą pasakyti „Vienybės“ B-vės pirmininką p. A. Mikalauską. Po to sekė visa eilė kalbėtojų, kaip tai: pp. M. Bagdonas, P. Daužvardis, E. Vileišienė, P. Jurgelutė, Dr. B. Vencius, Dr. M. J. Vinikas, A. B. Strimaitis ir daugelis kitų vietinių ir iš kitur atvykusių svečių. Visi reikė p. Širvydų laimingos kelionės Lietuvon ir tenai pasekmingai darbuotis ir laimingai gyventi. Taipgi arčiau pažįstantieji p. Širvydą kalbėtojai apibūdino garbės svečio nuopelnus kaip visuomenės švietėjo ir laikraštininko. Ant galo kalbėjo pasitraukiančio nuo „Vienybės“ redagavimo p. Širvydo įpėdinis — naujas vyriausias „Vienybės“ redaktoriaus p. Vytautas Širvydas ir antrasis redaktoriaus p. J. Valaitis ir pagaliau p. K. Širvydienė, vardu savo vyro ir savęs padėkodama draugams ir prieteliams už gerus linkėjimus ir už nuosirdų įvertinimą p. Širvydo visuomeninių darbų.

Reikia pažymėti su pasigailėjimu, kad pats p. Širvydas šiame pokily tik visai trumpą valandę tebuvo. Delei ištikusios seniausios ligos ir šioje jo gyvenimo reikšmingoje valandoje lyg tyčia vėl pradėjo jautis labai blogai ir dar prieš vakarienę buvo priverstas apeleisti pokilį ir parvykęs į namus atgulti. Tačiau kiek tenka patirti antrąjį jo jautis žymiai geriau ir tikimasi, kad iki reikės sėsti laivą keliauti į senąją tėvynę, bus visiškai sustiprėjęs. Todėl garbės svečių p. Širvydą turėjo pavaduoti jo gyvenimo draugę, p. K. Širvydienę.

Reikia pažymėti, kad laike programos Trabadurų Kvarteto, kurio vadu dabar yra p. K. Kriaučiūnas, puikiai sudaina-

vo kelias daineles, kas padarė labai malonius įspūdžius. Taipgi „Vienybės“ B-vės sekretorius p. Ks. Strumskis perskaitė nemaža telegramų ir laiškų nuo tų veikėjų, kurie delei tolimos kelionės ar kitų priežasčių negalėjo dalyvauti šiame p. Širvydo pagerbimo vakarėly. Visuose telegramuose ir laiškuose buvo reiškiami pagarbos žodis p. Širvydai, kaip visuomenės veikėjui ir švietėjui ir buvo linkima jam ir jo gyvenimo draugei laimingos kelionės ir gero pasisekimo sugrįžus Lietuvon. Taipgi reikia pažymėti, kad programos metu p. Širvydai suteikta gražios dovanos nuo „Vienybės“ Bendrovės ir Tautininkų Klubo ir poniai Širvydienė Moterų Globos Komitetas suteikė puikią dovaną.

Pagaliamu smagu priminti, kad šis malonios ir draugingos nuotikos vakarėlis apvainikavo gražus darbas. Mat čionai prisiminta, kad Vilniaus lietuvių atstovė vakarienoje, kuri atvyko Amerikon parinkti auklėjimui ir švietimui. Gerb. svečiai ir viešnios sudėjo 140 dol. aukų tam prakilniam ir būtinam tikslui. Tai gražus darbas ir graži pradžia ponios Vileišienės misijai.

Vakarėlis užsėtės iki 1 val. naktį ir svečiai patenkinti gražių ir malonių pp. Širvydų pagerbimo ir išleistuvių Lietuvon vakarienių skirstėsi linkėdami jiems didžiausios laimės ir reikšdami vilties, kad ne vienam gal teks dar pasimatyti Lietuvoje. Po vakarienos dar buvo šokiai ir kas tik norėjo pasilinksmino, prisiėmė iki soties. Be jokių dviprasmių pareiškimų reikia pasakyti, kad šis vakarėlis buvo toks, kurio malonios, jaukios ir draugiškos nuotaikos dalyviai ilgai negalės užmiršti.

Reporteris.

JAU ATVYKSTA AMERIKON BALUTIS.

Teko patirt iš patikėtinų šaltinių, kad naujai paskirtas Lietuvos Pasiuntiniu Vašingtone SLA. narys ir buvęs veikėjas p. B. K. Balutis jau yra kelionėje ir šio mėnesio 15 d. pasiekės Ameriką. Pagaliau, Lietuvos Pasiuntinybė Vašingtone susilauks tikrojo savo valdytojo.

SUNKIAI SIRGULIUOJA V. K. RAČKAUSKAS.

SLA. narys ir buvęs „Tėvynės“ redaktoriaus p. V. K. Račkauskas, kuris pastarųjų kelių metų laiką buvo Lietuvos Pasiuntinybės Londone sekretoriumi, sunkiai sirguliuoja. „Tėvynės“ redakcija gavo sekamą pranešimą iš Londono: „Lietuvos Pasiuntinybės Londone sekretorius ir buvęs per pusantį suvirš metų atstovo pavaduotoju Anglijoje, V. K. Račkauskas, lydimas žmonos, išvažiavo rugsėjo 20 d. kelioms mėnesiams gydytis į Vokietiją. Jis serga gan sunkiai nuo pereinamojo balandžio mėnesio ir pastaruoju metu jo sveikata tiek pablogėjo, kad Londono gydytojų nuomone be operacijos negalės apseiti. Gydomasis vakarienę buvo priverstas apeleisti pokilį ir parvykęs į namus atgulti. Tačiau kiek tenka patirti antrąjį jo jautis žymiai geriau ir tikimasi, kad iki reikės sėsti laivą keliauti į senąją tėvynę, bus visiškai sustiprėjęs. Todėl garbės svečių p. Širvydą turėjo pavaduoti jo gyvenimo draugę, p. K. Širvydienę.

Reikia pažymėti, kad laike programos Trabadurų Kvarteto, kurio vadu dabar yra p. K. Kriaučiūnas, puikiai sudaina-

vo kelias daineles, kas padarė labai malonius įspūdžius. Taipgi „Vienybės“ B-vės sekretorius p. Ks. Strumskis perskaitė nemaža telegramų ir laiškų nuo tų veikėjų, kurie delei tolimos kelionės ar kitų priežasčių negalėjo dalyvauti šiame p. Širvydo pagerbimo vakarėly. Visuose telegramuose ir laiškuose buvo reiškiami pagarbos žodis p. Širvydai, kaip visuomenės veikėjui ir švietėjui ir buvo linkima jam ir jo gyvenimo draugei laimingos kelionės ir gero pasisekimo sugrįžus Lietuvon. Taipgi reikia pažymėti, kad programos metu p. Širvydai suteikta gražios dovanos nuo „Vienybės“ Bendrovės ir Tautininkų Klubo ir poniai Širvydienė Moterų Globos Komitetas suteikė puikią dovaną.

buti, darys man operaciją, kaip Londono gydytojai patarė. Londone tokia gydymosi procedūra būtų perbrangi ir stačiai man neįmanoma. Pasi-taisęs vyksiu į Kauną, kur bandysiu šį tą padaryti, kad suvienijus SLA. narius gyvenančius Lietuvoje, ar tai sudarant skyrių, ar suorganizuojant ką naują SLA. pagrindais.”

Labai gaila, kad SLA. narį ir veikėją ištiko tokia baisi nelaimė. Iš visos širdies užjaučiame p. Račkauskui ir kartu linkime jam laimingai pasveikti ir toliaus darbuotis Lietuvoje ir SLA. reikalams.

DR. DEVENIS GRĮŽTA AMERIKON.

„Tėvynės“ redakcija gavo iš Waterbury, Conn., sekamą pranešimą:

„Šiandien, rugsėjo 27 d., gautas kabelis D-ro Mykolo Devenio, kad SLA. narys, Dr. Devenis atvažiuoja Waterbury per New Yorką spalio 16 d. ir užims tą patį ofisą daktariškai praktikai, kur seniaus praktikavo savo profesiją, prie Bank gatvės. Waterbury D-ro Devenio labai laukia, kuris kaip gydytojas ir kaip žmogus yra labai populiarius tarp vietos lietuvių.”

LANKĖSI LABAI ĮDOMUS SVETAI.

Rugsėjo 23 d. aplankė S. L. A. Centrą ir „Tėvynės“ redakciją labai įdomūs ir tolimi svečiai. Tai buvo SLA. seno veikėjo ir SLA. 75 kp. iš Los Angeles, Cal., p. K. Lubino sūnus Vytautas ir Jurgis ir kiti du jaunuoliai — Michael McDonaud ir Maurice Pletze. Visi keturi jaunuoliai atvyko net New Yorką senu 1914 metų modelio, Fordo automobiliu. Jie išvyko iš Los Angeles rugsėjo 4 d. ir važiuodami įdomėmis apylinkėmis, net Kanadą siekdami padarė 7,000 mylių ir rugsėjo 26 d. pasiekė New Yorką, kur irgi praleido kelias dienas, aplankydami įdomesnes vietas New Yorko. Per tą visą kelionę jaunuoliai labai daug įdomybių matė ir turėjo tik du atsitikimus su savo įdomum automobiliu, kuomet truko guminiai ratai.

Tas jų automobilis labai įdomus. Pažiūrėjus į tą automobilį, rodos pajudinus sugrius, nes nekurios dalys net diržais surišotos. Tačiau ke- liauninkai tikrina, kad jis labai greitai bėga — jie įvarė tą savo forduką net iki 60 mylių į valandą ir sako kur nori, ten gali važiuoti juomi. Šitam jų automobiliui kelias visai nesvarbu, nes esą jie galinti važiuoti juomi nežinurint kokis kelias nebutų. Jei prisena reikalo, tai gali ir be jokio kelio juomi važiuoti.

Šitie įdomūs svečiai paviešė New Yorko išvažiavo į Vašingtoną spalio 1 d. ir užkliudydami pietines valstijas apie pabaigą spalio mėnesio tikisi laimingai sugrįžti atgal į Los Angeles, Cal., apvažiuavę beveik visas įdomesnes vietas plačiojoje Amerikoje. Šia kelione jaunuoliai labai džiaugiasi ir yra pilnai patenkinti.

Spalio 1 d. lankėsi „Tėvynės“ redakcijoje p. D. J. Klin-gas ir Dr. F. Sakalauskas iš Londono yra neįmanomai brangus, todėl ir tenka važiuoti Vokietijon. Iš pradžių, kiek žinoma, p. V. K. Račkauskas gydydis Wiesbadene, po to vyks Lietuvon pasitaisyti ir pasilsėti po operacijos.”

Rugsėjo 21 d. jau pats gerb. Račkauskas rašo „Tėvynės“ redakcijai iš Bruselio, tarpe kitko pranešdamas sekamai:

„Siunčiu pasveikinimą iš Bruselio (Belgijos), kur sustojau pasilsėti, pakely pas Vokietijos gydytojus, kurie, tur-

VEDASI PĖJUS MAČYS.

SLA. 38 kuopos narys ir Brooklyn lietuvių žymus biznierių — didelės naminių baldų krautuvės savininkas, p. Pijus Mačys vedasi su p-le Marijona Paukščiute irgi brooklyniete. Vestuvės bus sekamą sekmadienį, spalio 7 d. Žada būti labai šaunios vestuvės ir daugelis abiejų jaunavedžių draugų ir draugių kviečiama vestuvių puotoje dalyvauti. Taipgi dalyvaus ir garsus Trubadurų Kvartetas ir palinksimins susirinkusius su savo gražioms dainoms.

PIRMA SYK.

Šiam spalio mėn. (numatoma spalio 21 d., par. svetainėje), Brooklyn-New Yorko ir apylinkės lietuviams bus proga pirmą kartą pamatyti scenoje du nauji veikalai: „Žalia Arielka“ — (misterija), ir „Padugnės“ — (melodrama), sykiu su komedija „Nelaimingas Buikas“. Dar bus ir koncertas. Visi rengkitės į šv. Jurgio par. choro teatro ir koncerto vakarėlį.

Komitetas.

NAUJA JAUNUOLIŲ MOKYKLĖ NEW YORKE.

New Yorko lietuviai sumanė įkurti Lietuvių Jaunuolių Mokyklą, kad pamokius priaugančius lietuvių vaikučius lietuvių kalbos ir rašybos. Mokyklėlė jau įkurta, kurios pamokos įvyks spalio 5 d., nuo 7 iki 9 val. vakare, vietos lietuvių Parapijos Svetainėje. Taipgi tos pačios dienos popietį, 5:30 val., įvyks toje pačioje svetainėje tėvų susirinkimas tikslu aptarti ir galutinai sutvarkyti mokyklėlės palaikymo reikalus. Tėvai ir motinos, kurie turite vaikučių mokyklos amžiaus, prašomi skaitlingai atsilankyti į šį susirinkimą.

Mokyklos Komisija:

J. Ksenaitis — pirm.,
Ig. P. Kasparas — sekr.
L. Valužis — išd.,
K. M. Kasparas — mok. priž.

Brooklyn, N. Y. SLA. 38-tos kuopos bertaininis susirinkimas įvyks seredoje, 10 d. spalio, 7 val. vakare, Vienybės svetainėje, 193 Grand St. Visi nariai ir narės kviečiami atsilankyti ir užsimokėti savo dukles, idant nepasiliktumėt suspenduotais laike ligos ir mirties. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 38-tos kuopos.

A. Lesniauskas — sekr.
2334 Bedford Ave.

PRANEŠIMAS

SLA. 38-tos kuopos ir Draugystės D. L. K. Vytauto Cent-ro Brooklyn nariams, idant reikaluose kreiptumėtės žemiau paminėtu antrašu:

A. LESNIAUSKAS,
Sekretorius,
2334 Bedford Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Paieškojimas

Aš, Jonas Juozupavičia, paieškau Vinco Puodžiūno, paeinančio iš Lietuvos: Vilkaviškio apskrčio, Penkinių dvaro. Girdėjau, kad gyvena apie Connecticut valstiją. Malonėkite atsišaukti, nes iš Lietuvos svarbių reikalų turiu.

J. JUOZUPAVIČIA,
1536 Weldon St., Rockford, Ill.

I R IŠ LIETUVOS

per BREMENĄ
ant didžiausio ir greičiausio Vokietijos laivo
COLUMBUS

Arba ant kitų laivų šios linijos
Tiktai aštuonių dienų ant vandens
Puiki trečia klasė — tiktai kajutos.
Kreipkitės prie vietos agento arba
32 Broadway, New York
NORTH GERMAN LLOYD

“DIRVA”

talpina tiktai parinktinus populiarius mokslo raštus, gražias senoviškas istoriškas apysakas, liaudies dainas, kurias jauni budami Lietuvoje dainavome, parinktą originalę poeziją, ir gražius juokus. Prie to telpa žinios iš Amerikos, Kanados, Lietuvos, viso pasaulio ir daug sporto naujienų.

„Dirva“ yra 8 puslapių didumo, patriotinis laikraštis, eina sykį savaitėje. Kaina metams \$2, pusei metų \$1. Kanadon metams \$2.50, kitur metams \$3.

Reikalaukit kopijos pamatymui. Dykai.

„DIRVA“
6820 Superior Ave.,
CLEVELAND, OHIO.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE“

KALĖDŲ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Puikiausiu Greitlaiviu

AQUITANIA

Gruodžio (December) 5-tą dieną

iš New Yorko stačiai į Cherbourgą, o iš ten gelžkelių į Kauną.

Pusšėtos dienos vandeniu, pusantros paros gelžkelių — ir jau busite Lietuvoje, kur linksmai praleisite Kalėdų ir Naujų Metų šventes, pasivėžinsite rogemis, ramiai praleisite ilgus žiemos vakarus giminių ir draugų būryje.

Ekskursiją veda žinomas visuomenės darbuotojas Cunard Linijos Lietuviškojo Skyriaus Viršininkas
p. Pijus Bukšnaitis.

Vėlesni išplaukimai iš New Yorko:

BERENGARIA Gruodžio 14, Sausio 4
MAURETANIA .. Sausio 11, Vasario 16
AQUITANIA Vasario 1, Kovo 1

Užsisakykite vietas ir klauskite paaiškinimų arčiau mūsų agentūroje, arba rašykite mums:

CUNARD LINE,
Lithuanian Dept.

25 Broadway New York.

Kuomet „VOTYS“, išpirovimai, žaidos ir tt. atsitinka MEŠKOS MOSTIS (Goblewski's) palengvina skausmą ir ištraukia VOTIES SERDĮ į dvi ar tris dienas be jokių spaudimų. Kaina 50c.
GROBLEWSKI & CO., Plymouth, Pa.
TRAUKIA ir TRAUKIA ir TRAUKIA — tačiau lengvai.

AISOPO PASAKOS

Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokinimui seniems, jauniems ir mažiems.
Popierios apdaruose tik \$1.25

„TEVYNES“ ADMINISTRACIJA

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

DABAR UŽSIRAŠYK

‘AMERIKOS LIETUVI’

AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ramų pasiskaitymų, naudingų moksliškų straipsnių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekandžio gruodžio mėnesio bėgy, gaus gražių dovanų knygomis ir gražių sieninį kalendorių. Užsirašyk dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėti AMERIKOS LIETUVI, pardavinėk knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigus siųsdami adresuokite taip:

„AMERIKOS LIETUVIS“

14 Vernon Street, WORCESTER, MASS.

JAUNUOLIŲ MOKYKLOS RANKVEDĖLIAI

ABC. Skaitymo-Rašymo pradžiamokslis. Sutaisė J. Damijonaitis. Pati pirmutinė knyga mokinant lietuviškai skaityti ir rašyti. Trečia ir vėliausia laida 35c.
VAIKU DARŽELIS. Skaitymai antriesiems mokslo metams. Sutaisė J. Damijonaitis. Tai knyga, vartojama po ABC 75c.
GRAMATIKA Lietuvių Kalbos. J. Damijonaitis. Vadovalis mokykloms pirmutinei gramatikos klasi. Trečias pataisytas leidimas 75c.
SKAITYMAI Lietuvių Kalbos Pamokoms. Sutaisė P. Klimas. Penktas išleidimas. Knyga, vartojama skaitymui po Vaidų Darželio augštesnėms klasioms \$1.00
KRAŠTO MOKSLO SKAITYMO RINKINYS. Sutaisė J. Damijonaitis. Knyga, vartojama augštesnėse klasiuose susipažinti su Lietuvos istorija, geografija ir žmonių gyvenimu bei veikėjais. Kaina 75c.

VIENYBĖ

193 Grand Street BROOKLYN, N. Y.

NĖRA KITO TIESESNO KELIO Į LIETUVĄ

Arba iš Lietuvos į Ameriką Kaip Per

KLAIPĖDA

—Ant—

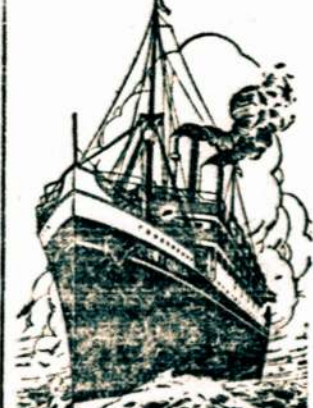
BALTIC AMERIKOS LINIJOS

Važiavimas su vienu iš B. A. Laivų per Klaipėdą prie dabartinių aplinkybių yra malonus ir visai kelevių nevargina.

Kodėl Lietuviai Važiuoja Ant šios Linijos?

- 1) Nepertraukiama kelionė iš porto į portą
- 2) Nereikia trauktis geležinkeliais po svetimas šalis
- 3) Lietuviškai galima susikalbėti su laivo aptarnatojais
- 4) Geras valgis ir mandagus patarnavimas
- 5) Kasdien judami paveikslai ir koncertai
- 6) Išpildomi laivo orkestrams įvairūs žaislai, šokiai ir tt.

KAINOS
IS KAUNO:
Trečia Klasė
\$125.00
Valdžios Tax
Ekstra

KAINOS
I KLAIPĖDĄ
Trečia Kl. \$107
I abi pusi \$181
Turistinė 3 klasė
arba buvusią II
klasė — \$22.00
I abi pusi 203.50

Išplaukimai Laivų iš New Yorko:

„ESTONIA“ Spalio (Oct.) 6
„POLONIA“ Spalio (Oct.) 27
Su įvairiomis žinioms Kreipkitės į Vietos Agentą ar į Bendrovę

BALTIC AMERICA LINE

8 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.
Union Trust Bldg., Pittsburgh, Pa.
115 So. Dearborn Street, Chicago, Ill.

Biznieriai Garsinkitės „TĖVYNĖJE“.